*"Am aflat şi sunt convins că în vremurile de acum oamenii **trăiesc social în religie** şi **nu trăiesc religios în societate**".*

Părintele Teofil Părăian

credinţă
iubire
speranţă

PUNCTE CARDINALE

ANUL XIII
Nr. 4/148

Aprilie 2003

16 pag. - 15000 lei

PERIODIC INDEPENDENT DE ORIENTARE NATIONAL-CRESTINA

Circulaţie în afara României: AUSTRIA, GERMANIA, FRANŢA, ELVEŢIA, DANEMARCA, SUEDIA, SPANIA, CANADA, STATELE UNITE, AUSTRALIA

La case mari ...

"SINDROMUL VĂCARULUI NEBUN"

The crazy cowboy (titlul unui popular *song* american) a devenit în ultimele săptămîni eticheta cea mai des aplicată chiar de către americani propriului lor preşedinte. Într-o recentă demonstraţie anti-războinică de la Washington D. C., a veteranilor din Vietnam, apelul curent *Stop that crazy cowboy!* a fost nuanţat, cu un umor mai degrabă negru, prin aluzie la binecunoscutul sindrom al "vacii nebune": "Opriţi sindromul văcarului nebun!".

Numai că "Văcarul nebun" (*the crazy cowboy*) nu pare deloc dispus să se oprească, iar sindromul pare să-i fi cuprins iremediabil şi pe ceilalţi lideri ai administraţiei americane (în frunte cu Colin Powell şi Donald Rumsfeld). George W. Bush este hotărît "să meargă pînă la capăt", sfidînd încruntat opinia publică mondială (îndeosebi pe cea europeană), îngrijorarea crescîndă a propriului popor şi chiar dezacordul formulat public al venerabilului său tată. Decît să-şi revizuiască o idee fixă, "seniorii războiului" preferă să opereze arestări masive în rîndul protestatarilor, de la un capăt la altul al Americii, ajungînd de curînd în situaţia grobiană de a aresta, printre alte mii de persoane, chiar doi laureaţi ai Premiului Nobel pentru Pace, Mairead Corrigan şi Jody Williams, precum şi mai mulţi episcopi romano-catolici sau protestanţi! E de mirare cum de n-a fost încă arestat şi Scott Ritter, fostul şef al inspectorilor O.N.U., care a declarat pe postul de televiziune TSF nici mai mult, nici mai puţin decît că "Statele Unite vor pleca din Irak cu coada între picioare"!

Încîntată de supremaţia sa mondială pe plan economic, mediatic şi militar, conducerea de la Washington pare să-şi fi pierdut atît luciditatea politică, cît şi simţul realităţii, iar serioasa poticnire a aşa-ziselor "trupe aliate" în Irak (redată perfect de trecerea infantilă de la acţiunea "Şoc şi groază" la acţiunea "Pas cu pas") nu face decît să sporească furia oarbă a "jandarmului mondial", incapabil să suporte feştelirea constantă a mitului său (ce părea inexpugnabil), de la 11 septembrie 2001 şi pînă azi. Deocamdată, pare cert că războiul se va prelungi timp de cel puţin cîteva luni, iar furtunile de nisip din deşertul irakian vor spulbera măcar în parte extrapolările imperialiste ale "visului american".

"Lovitură chirurgicală" a trupelor aliate în Irak

La case mici...

SINDROMUL TREPĂDUŞULUI MIORITIC

Este aproape o regulă că tragediile colective ale istoriei scot la iveală o mulţime pestriţă de mărunte tragicomedii individuale.

La noi, proamericanismul oficial (de fapt, tactica "pupcurismului" de modă nouă) rămîne aproape fără fisură. Dacă însă de la oficialii şi politrucii care au pariat dintru început pe S.U.A. şi pe N.A.T.O. această consecvenţă nu trezeşte mirare, este în schimb cel puţin stranie convertirea bruscă la cel mai ieftin proamericanism propagandistic a unor oameni care pînă deunăzi nu pregetau să critice hegemonia globalizantă a golemului american sau primejdia uniformizatoare a americanizării (*the american way of life*).

Pentru noi, cazul cel mai deconcertant din această categorie este cel al publicistului "de dreapta" Bogdan George Rădulescu (redactor radio, teoretician plin de morgă al "Noii Drepte" şi mai recent "masterand în filosofie moral-politică"), nu pentru că ar fi unul ilustru, ci pentru că ne priveşte cel mai direct, căci i-au fost găzduite ani de-a rîndul tiradele proeuropene şi antiamericane în paginile revistelor de dreapta (*Puncte cardinale*, *Generaţia Dreptei*, *Rost* etc.). Desigur, dumnealui are dreptul, democratic vorbind, să creadă şi să scrie orice, după cum "şeuleşte" sau "masterează" vîntul, în *România liberă* sau oriunde altundeva, dar de-acum înainte s-ar cădea măcar atît: să nu mai umble prin tîrg cu *Măiastra* vopsită.

Dacă, la nivelul de sus, George W. Bush ilustrează, după cum cred americanii, "sindromul văcarului nebun", la nivelul de jos (şi cu tot pitorescul implicit) Bogdan George Rădulescu ilustrează "sindromul trepăduşului mioritic", caracterizat, înainte de toate, prin graţioasa (era să zic: greţoasa) disponibilitate "moral-filosofică" de a scuipa unde a lins şi de a linge unde a scuipat...

Lungul drum al zilei către noapte...

Piloţi americani căzuţi în mîinile irakienilor

Când era Măiastra fată...

ACTUALITATEA MITURILOR ISTORICE: SĂRBĂTOAREA DE *PURIM*

În zilele de 14 şi 15 ale "lunii lui Adar", orice evreu credincios este dator "să petreacă în mare veselie sărbătoarea de *Purim*" (R. Mereine Coen, *La religione e le leggi più necessarie per ogni israelita*, Parma, 1982, p. 67; *cf.*, ca bază biblică, *Estera* 9, 19-32).

Anul acesta, ziua de 15 Adar, zi culminantă a sărbătorii "Sorţilor" (*Purim*), coincide cu cea de 18 martie din calendarul creştin.

Întâmplător, tocmai aceasta a fost şi ziua aleasă de Statele Unite pentru declanşarea noului masacru "justiţiar" împotriva Irakului...

După cum se ştie, sărbătoarea de *Purim* rememorează anual un eveniment considerat "binecuvântat" din istoria vechiului Israel: uciderea prin uneltire şi viclesug a elitelor persane, fapt petrecut, după *Cartea Esterei* din Vechiul Testament, în timpul domniei lui Artaxerxes, când evreul Mardoheu, complotând cu fiica sa adoptivă, reuşise să devină primul sfetnic şi dregător al Marelui Rege. În redactarea ebraică (textul masoretic), *Cartea Esterei* fixează numărul celor ucişi la 75.000, în timp ce în redactarea grecească (*Septuaginta*) este avansată cifra mai plauzibilă de 15.000 de victime.

Edouard Montet scria despre aceasta în a sa *Histoire de la Bible*: "*Cartea Esterei* ne-a izbit prin spiritul de o rară cruzime care o însufleţeşte. Se face în ea o apologie exagerată a iudaismului: fanatismul, îngustimea spirituală, setea de ură şi răzbunare, prigoana sălbatică împotriva vrăjmaşilor lui Israel sunt aspectele cele mai deconcertante ale acestei scrieri" (E. Montet, *Histoire de la Bible*, Payot, Paris, 1924, p. 46).

Citind din *Cartea Esterei*: soldaţi evrei americani din Kuweit la sărbătoarea de *Purim*

Georges Dumézil, care considera opera lui Montet drept "un très bon livre de divulgation" ("Quelques faux massacres", în *Revue Turque d'Anthropologie*, 3, 1927), număra masacrul cu pricina în categoria aşa-numitelor "false masacre"; toată istoria Esterei, după Dumézil, n-ar fi decât un "roman rituel", având scopul de a explica în mod legendar instituirea sărbătorii respective.

Dar important nu este "adevărul istoric" al măcelului biblic. Chiar presupunând că Estera şi Mardoheu n-ar fi avut niciodată existenţă istorică propriu-zisă, cu toate acestea, ca figuri mitice, adică paradigmatice şi exemplare, ei au fost şi sunt prezenţi în istorie cu o pregnanţă superioară multor personaje istorice efective. În asemenea măsură încât au puterea să inspire şi să legitimeze chiar masacrele comise în Palestina sau în Irak de călăii zilelor noastre.

Claudio MUTTI

ORGANIZAŢIILE EVREIEŞTI SUNT ÎNGRIJORATE DE CONSECINŢELE RĂZBOIULUI CU IRAKUL

Organizaţiile evreieşti din America, puternic divizate în privinţa raţiunii războiului împotriva Irakului, sunt din ce în ce mai îngrijorate de tendinţele "antisemite" de a-i blama pe evreii din administraţia Bush pentru orice moarte sau rănire a americanilor.

Grupurile evreieşti vociferează împotriva unui articol al comentatorului conservator (şi fost candidat la preşedinţie) Patrick Buchanan, care afirmă că "neoconservatorii" evrei de la Casa Albă şi Departamentul Apărării împing Statele Unite spre război. Articolul lui Buchanan, care vine pe urmele unor remarci similare făcute de deputatul democrat al statului Virginia, James P. Moran Jr., dovedeşte că "acum este la modă să arunci vina pe evrei pentru războiul din Irak", afirmă rabinul Marvin Hier, fondatorul Centrului "Simon Wiesenthal" din Los Angeles.

Specialiştii în ştiinţe sociale, sprijiniţi pe statistici profesionale, arată că americanii sub vârsta de 30 de ani sunt mai dispuşi decât generaţia imediat postrioară celui de-al doilea război mondial să aibă vederi antisemite. Ei afirmă că antisemitismul este în creştere în sânul stângii europene şi că războiul l-ar putea aduce şi în Statele Unite. Deşi această "evidenţă" pare mai degrabă anecdotică, sunt totuşi motive "să credem că va exista un curent subteran de resentiment împotriva evreilor, dacă acest război se va dovedi prea amar", afirmă Charles Moscos, sociolog de la Universitatea Virginiei de Nord, care studiază grupurile minoritare militare. El susţine că a primit de curând mai multe e-mail-uri şi telefoane de la străini care îl întreabă "câţi evrei sunt sub arme şi câţi negri vor muri pentru Israel?".

Deputatul Moran şi-a cerut iertare [de 3 ori – *n.tr.*] pentru afirmaţiile sale din 3 martie, făcute la Forumul Antirăzboi din Reston: "Dacă nu ar exista puternica susţinere a comunităţii evreieşti pentru acest război cu Irakul, noi nu l-am face". Recent, el a fost forţat să demisioneze din postul său de lider democrat.

Buchanan neagă că vederile sale ar fi antisemite şi nu şi-a cerut iertare pentru ele. **"Noi afirmăm că o cabală a propagandiştilor şi a funcţionarilor publici caută să implice ţara noastră într-o serie de războaie care nu sunt în interesul Americii... Ceea ce doresc aceşti conservatori este să folosească sângele american spre a face lumea mai sigură pentru Israel",** scrie Buchanan în cel de al 24-lea număr al revistei pe care o editează – *The American Conservative*.

Un sondaj condus de către *American Jewish Commitee* la sfârşitul lui decembrie şi începutul lui ianuarie a stabilit că 59% din evrei aprobă acţiunea militară pentru înlăturarea lui Saddam Hussein, în timp ce alte sondaje arată că 58% din populaţia generală aprobă invazia Irakului.

Agentul electoral Andrew Kohut spunea de curând că un sondaj condus de *Pew Research Center* pe ultimele 8 luni demonstrează că evreii sprijină mai puţin acţiunea militară decât cetăţenii de diferite alte credinţe. "Este o idee bizară că evreii ar susţine cu entuziasm sălbatic acţiunea militară din Golf. Este, pur şi simplu, fals", afirmă rabinul Eric Yoffie, preşedinte al Uniunii Congregaţiilor Evreieşti din America, o asociaţie a evreilor reformaţi: "Ceea ce am găsit eu – pretinde acesta – este o profundă ambivalenţă, adânci divergenţe".

În timp ce catolicii şi linia principală a protestanţilor se opun cu hotărâre războiului din Irak, grupările de evrei au luat un mare număr de poziţii diferite. La stânga, rabinul Michael Lerner, conducătorul comunităţii *Tikkum* din San Francisco, chema deunăzi la o neascultare civilă non-violentă în caz că războiul ar fi izbucnit; la dreapta, Uniunea Congregaţiilor Evreieşti Ortodoxe declara, încă din octombrie, că susţine folosirea forţei. Gruparea centristă, care este, de departe, cea mai numeroasă, reunind deopotrivă evrei conservatori şi reformaţi, şi-a stabilit o condiţionare în a sprijini acţiunea militară, anume numai în cazul în care America ar epuiza toate mijloacele diplomatice alternative.

Ca un semn al acestei divizări, Mişcarea Reformistă a trimis tuturor congregaţiilor sale sfatul de a se alătura dezaprobării interne cu privire la necesitatea de a ataca Irakul: "Evreii au o experienţă milenară în a nu fi de acord" – spune documentul emis. M. J. Rosenberg, directorul oficiului din Washington al organizaţiei *Israel Policy Forum*, un grup format în 1993 pentru a sprijini negocierile arabo-israeliene, spune că, în timp ce afirmaţiile lui Moran sunt pur şi simplu false, "există ceva realmente urât" în articolul lui Buchanan, acesta punând sub semnul întrebării loialitatea funcţionarilor guvernamentali evrei.

"Există în guvern funcţionari care, întâmplător, sunt evrei. Este ca şi cum i-ai lua pe Colin Powell şi pe Condi Rice şi ai zice: «Evident, comunitatea neagră stă în spatele războiului»", spune Rosenberg.

Printre înalţii funcţionari de origine evreiască pe care Buchanan îi citează nominal se numără: Paul Wolfowitz, secretar la Apărare; Douglas J. Feith, subsecretar la Apărare; Elliot Abrams, director al Afacerilor din Orientul Mijlociu în Consiliul Naţional al Securităţii; Richard Perle, *chairman* al Biroului Politicii de Apărare de la Pentagon.

Perle declara nu demult într-un interviu că el vede "o *sotto voce* antisemită" în substratul aserţiunilor că "acei dintre noi care deţin poziţii nu acţionează în interesul cel mai bun al Americii, ci în cel mai bun interes al Israelului. Acest lucru este fals, este un atac nedemn, şi activitatea mea publică – ca şi a celor lalţi care se găsesc sub aceeaşi acuzaţie – este o carte deschisă, iar cetăţenii pot judeca ei înşişi", afirma Perle. "Puteţi observa că atunci când se aduc astfel de acuzaţii, nu se fac nici un fel de specificări. Nu există niciodată un argument fondat că poziţia pe care o deţin are ceva ce demonstrează lipsă de caracter, sau că vederile mele sunt distorsionate în vreun fel spre folosul Israelului".

Buchanan a răspuns că "asemenea unui calamar, d-l Perle emite această cerneală fluidă despre nu ştiu ce antisemitism pentru a-şi acoperi propria sa răspundere în provocarea războiului. Citească oricine articolul meu de 5000 cuvinte şi să judece singur dacă acuzaţia contra mea este întemeiată, sau dacă nu cumva d-l Perle este un agent de influenţă al unei puteri străine".

Alan COOPERMAN
(în româneşte de **Pr. Gh. Calciu-Dumitreasa**)

Nota traducătorului. Părintele Michael Lupu ne trimite un articol al lui David Brody care ne anunţă că preşedintele Bush şi ministrul Apărării Donald Rumsfeld sunt rugaţi de apologeţii drepturilor religioase să nu interzică soldaţilor trimişi pe frontul din Golf să-şi exprime sentimentele religioase prin însemne şi imnuri creştine. Acum 10 ani, când Bush tatăl a pornit războiul din Golf, el a interzis soldaţilor orice manifestare religioasă creştină, "spre a nu jigni sentimentele musulmanilor"! Bush fiul procedează astăzi la fel. Această măsură nu a fost însă luată în timpul invaziei trupelor americane într-o ţară creştină ca fosta Iugoslavie! Atunci soldaţii americani au avut permisiunea să scrie pe bombele aruncate asupra populaţiei chiar în ziua Învierii: "Paşte fericit!".

După concepţia fariseic-demagogică a conducătorilor, nu trebuie să jigneşti o populaţie prin exprimarea sentimentelor religioase ale atacatorului, însă nu există nici o restricţie în a trata cu bombe populaţia respectivă, şi încă bombe cu o uriaşă putere de distrugere! E greu să înţelegi "creştinismul" de azi al oficialilor americani, care altminteri par să creadă că duc un fel de "război sfânt"!

PAX AMERICANA

A trebuit să apară, vizibilă pentru toţi, prima fisură în blocul "de monolit" al alianţei euroatlantice pentru ca şi analiştii politici, incapabili să vadă dincolo de a doua sau cel mult a treia mutare, să-şi dea seama că "Noua Ordine Mondială", pe care America vrea să o impună lumii, reclamă cu necesitate acum, după câştigarea "războiului rece" şi dispariţia "imperiului răului", o remodelare a relaţiilor politice dintre noua putere hegemonică şi statele "second hand" (cum impardonabil s-a pronunţat, referindu-se nu mai puţin decât la Franţa, o înaltă oficialitate americană), de la reconsiderarea alianţelor şi până la reformarea sau chiar abolirea unora dintre organismele internaţionale create după cel de-al doilea război mondial (în frunte cu însăşi Organizaţia Naţiunilor Unite). Era evident, încă din 1990, că NATO, de exemplu, care îşi îndeplinise misiunea istorică şi, o dată cu destrămarea imperiului sovietic, rămăsese fără obiect, fie se va dizolva, fie se va remodela, transformându-se în *cu totul altceva* decât ceea ce fusese la început. De dizolvat nu s-a dizolvat încă, dar, de câtiva ani buni, acest organism nu mai funcţionează ca o alianţă militară defensivă, ci mai degrabă ca o "cooperativă" de prestări de servicii militare. Politicienii şi diplomaţii noştri postdecembrişti, şi cei de stânga, şi cei pretinşi de dreapta, nu au înţeles însă acest lucru, ci s-au bulucit besmetic la porţile acestui organism, făcând din "integrarea euroatlantică" o adevărată obsesie, ba chiar o problemă de viaţă şi de moarte, şi sacrificând (de fapt: trădând) în acest scop interese majore ale ţării.

La fel de previzibil era şi faptul că Organizaţia Naţiunilor Unite va deveni din ce în ce mai ineficientă, transformându-se cu timpul într-un "birou de reclamaţii" de care nimeni nu mai ţine seamă. Astăzi, Statele Unite, rămase singura superputere a lumii, acţionează, când interesele îi dictează, în mod cu totul discreţionar, refuzând să ia în consideraţie hotărârile ONU atunci când acestea nu-i convin. Atacarea Irakului demonstrează cu prisosinţă că America este astăzi decisă, aşa cum declara unul dintre principalii consilieri pe probleme de securitate ai preşedintelui George W. Bush, *"să acţioneze de una singură în probleme de securitate internaţională"*. Edificator este, din acest punct de vedere, şi un discurs al preşedintelui american în care acesta spune, printre altele, că Statele Unite *"trebuie să profite la maximum de incredibila oportunitate – care se oferă doar câtorva naţiuni de-a lungul istoriei – de a extinde împărăţia păcii actuale către cel mai îndepărtat viitor. Aceasta ar fi o şansă de a proiecta* ***influenţa paşnică a americanilor*** [sublinirea îmi aparţine] *nu numai peste tot în lume, ci şi peste secole de acum înainte"*. Parcă am mai auzit noi un asemenea discurs milenarist? Hitler avea, dacă ne aducem bine aminte, cam aceeaşi pretenţie.

Războiul diplomatic iscat în legătură cu oportunitatea sau inoportunitatea intervenţiei militare în Irak demonstrează cu prisosinţă necesitatea creării unui al doilea centru de putere în lume, care să tempereze pretenţiile hegemoniste ale singurei supraputeri rămase pe mapamond după aşa-numitul "război rece" şi să refacă *bipolaritatea* centrelor de putere, pentru ca acestea să se cenzureze reciproc. Acuzaţia de ingratitudine şi aroganţă pe care unii analişti politici se întrec să o aducă popoarelor Europei care s-au opus intervenţiei militare în Irak este nefondată şi, uneori, făcută de-a dreptul cu rea-credinţă. Că Statele Unite au apărat şi au salvat Europa de comunism şi de comunizare, şi că au contribuit la refacerea ei economică după cel de al doilea război momdial, este adevărat; dar tot atât de adevărat este şi faptul că nu au făcut acest lucru dezinteresat. A fost pentru ei prilejul de a *vasaliza* Europa. Şi apoi aceşti analişti uită (sau nu au ştiut niciodată) că aceeaşi coaliţie anglo-americană care acum luptă să "pacifice" şi să "democratizeze" lumea a permis cu bună ştiinţă comunismului să pătrundă în Europa. Pentru că Yalta – cum am arătat cu alt prilej – nu a fost, aşa cum s-a lăsat să se înţeleagă, un mare eşec al diplomaţiei americane, ci ea s-a terminat *aşa cum au vrut americanii* să se termine. Toate concesiile şi sacrificiile făcute de ei cu această ocazie – pe seama altora, bineînţeles – au fost făcute deliberat şi bine calculat. La Yalta, Roosevelt şi *staff*-ul său (format în mare parte din membrii *Brain Trust*-ului, de care preşedintele s-a înconjurat încă de la începutul primului său mandat şi cu ajutorul cărora a gândit şi conceput *New-Deal*-ul şi întreaga politică de perspectivă a Americii), care de orice pot fi acuzaţi, numai de naivitate şi miopie politică nu, au întins o cursă atât aliaţilor lor europeni, cât şi şiretului georgian, netezind astfel drumul politicii americane postbelice. Datorită "succeselor" dobândite la Yalta, Uniunea Sovietică a ieşit din război întărită şi cu un prestigiu destul de mare, devenind, în perioada imediat următoare, prin aroganţă şi prin agresivitate, un fel de *bau-bau* pentru Europa, care, speriată, a acceptat fără să cârtească, ba fericită chiar, *suzeranitatea* Americii.

Este de menţionat faptul că singura putere europeană din coaliţia antihitleristă care s-a opus atunci aranjamentelor anglo-americane de la Yalta, atât cât i-a permis situaţia ingrată în care se afla, a fost Franţa. Ea singură, prin glasul generalului De Gaulle, a protestat, fără succes însă, împotriva acestor aranjamente. Este oarecum firesc ca astăzi aceeaşi Franţă să protesteze când Statele Unite, în virtutea dreptului celui mai puternic, se comportă discreţionar şi, nesocotind principiile Organizaţiei Naţiunilor Unite, al cărei membru fondator este, *"acţionează de una singură în probleme de securitate internaţională"*. Faptul că acest organism funcţionează întâmplător "în cea mai mare parte pe banii ei" (ai Americii), cum remarcă un analist politic, aceasta nu-i dă dreptul să-i încalce principiile.

Desigur, s-ar putea să fie vorba şi de niscaiva interese economice care să fi împins Franţa şi celelalte state europene "nealiniate" să se opună invaziei Irakului, dar nu acestea au fost determinante, ci salvarea unor principii fără de care lumea contemporană nu poate coexista, precum şi teama de ceea ce va urma. Căci America nu se va opri aici. O dată "pacificat" şi "democratizat" Irakul, vor urma alţii la rând: Iranul, Pakistanul, Coreea de Nord? Deocamdată nu se ştie cine, dar cineva va urma în scurtă vreme, căci "împilatori" sunt – sau par să fie – destui în lume, iar teribila maşină de război americană trebuie să funcţioneze. Şi apoi "Noua Ordine Mondială" trebuie să fie într-adevăr mondială, iar *"influenţa paşnică a americanilor* – nu-i aşa? – *trebuie proiectată peste tot în lume"*. A spus-o doar însuşi preşedintele George W. Bush, dând cu tifla până şi propriului său tată.

Şi apoi, Franţa mai are şi un alt motiv, oarecum "inconştient", de a nu fi de acord cu acţiunile Americii. Împotrivindu-se Statelor Unite, ea se împotriveşte de fapt, instinctiv, *americanizării* lumii (şi a Europei în special). Căci la asta asistăm noi acum: la acţiunea de americanizare mai mult sau mai puţin forţată a întregii lumi. Se îndeplineşte profeţia făcută de Simone Weil. Am mai citat-o şi cu altă ocazie pe această clarvăzătoare şi distinsă intelectuală creştină de origine evreiască, dar cred că merită să o mai cităm încă o dată. Iată ce spunea ea în 1943: *"Ştim foarte bine că, după război, americanizarea Europei este un foarte mare pericol şi ştim, la fel de bine, ce vom pierde dacă acest lucru se va produce. O americanizare a Europei va pregăti, fără îndoială, americanizarea întregului glob pământesc. Umanitatea îşi va pierde trecutul"*. Îşi va pierde trecutul, adică identitatea. Masivul export de civilizaţie americană duce, din păcate, la uniformizare, căci civilizaţia uniformizează şi doar cultura este cea care diferenţiază. În aceasta constă incompatibilitatea dintre America şi restul lumii; şi aceasta este şi chezăşia că, oricât s-ar strădui ea, nu va reuşi să-şi impună la nivel mondial modelul şi stilul său de viaţă. Mai curând sau mai târziu, popoarele pe care vremelnic le va îngenunchea se vor "răzbuna", întorcându-se asupra ei şi cucerind-o spiritualiceşte, aşa cum şi cultura Greciei antice a cucerit odinioară Roma imperială. Iar *pax americana* pe care au pretenţia să o întroneze *"pentru secole de acum înainte"* se va dovedi a fi tot atât de efemeră ca orişice utopie milenaristă.

Demostene ANDRONESCU

Manifestație antiglobalistă la Genoa

ANTIGLOBALIŞTII ADEVĂRAŢI ŞI FALŞI

Sunt convins că aşa-zisa mişcare *no global* exprimă, fie şi în mod confuz, o exigenţă sacrosanctă: aceea de a împiedica tendinţele de omologare culturală şi de împărţire nedreaptă a bogăţiei care însoţesc procesul de globalizare în curs. Sunt convins, de asemenea, că a lichida cauzele acestei mişcări, acuzând-o de extremism, de înclinaţie spre violenţă sau de nostalgie pentru fantasmele secolelor trecute, este un expedient ridicol al propagandei liberaliste, având drept scop să nege legitimitatea criticilor împotriva globalizării.

Acestea fiind spuse, consider cuvenit să indic sintetic motivele pentru care mişcarea în discuţie, aşa cum s-a configurat ea de la Seattle la Florenţa, mi se pare contradictorie şi incoerentă, iar prin urmare incapabilă să se opună în mod valabil fenomenului pe care declară că vrea să-l combată.

Ar trebui să dea de gândit deja faptul că mişcarea *no global* se autodefineşte printr-o sintagmă anglo-saxonă, demonstrând astfel o acceptare pasivă a limbii oficiale a globalismului; observaţii analoge s-ar putea face şi cu privire la asumarea, de către mulţi dintre membrii săi, a unor elemente culturale de provenienţă nord-americană sau, în orice caz, cu gust "global" (muzică, îmbrăcăminte etc.).

În afară de problemele – desigur, nu secundare – de limbaj şi de stil, ceea ce iese adesea la iveală din galaxia *no global* este o aderiune substanţială şi necritică la chiar premisele ideologice care inspiră globalizarea (individualism, materialism, umanitarism abstract etc.), deşi este adevărat că unele ramuri ale mişcării au realizat elaborări teoretice referitoare la "globalizarea posibilă" sau la "democraţia globală", propunând denumiri (de exemplu: *new global*) care dezvăluie aspiraţii foarte puţin antiglobaliste.

Pe de altă parte, ar fi lipsit de realism să ne aşteptam la un refuz coerent şi radical al globalizării din partea unei mişcări în care sunt destul de evidente moştenirea unui cosmopolitism de origine iluministă, resturile unui pseudouniversalism evanghelic mai mult sau mai puţin secularizat, reziduurile unui utopism internaţionalist de tip comunist şi, în genere, manifestările a ceea ce Heidegger denunţa drept "fraternizare universală lipsită de consistenţă", adică o întreagă serie de simptome ale însuşi spiritului egalitarist, omologator şi nivelator, care astăzi îşi găseşte expresia cea mai curentă şi cea mai virulentă chiar în ideologia globalizării, adică în mondialism.

Cu alte cuvinte, adevăraţii oponenţi ai globalizării nu pot fi sigur aceia care, mai mult sau mai puţin conştient, îi împărtăşesc premisele mondialiste şi, în loc să conteste faptul în sine, se limitează la a polemiza asupra metodelor şi a modalităţilor, ba chiar îşi propun ca obiectiv să "globalizeze globalizarea [sic], ştergându-i principalele asimetrii", pentru a cita formula unui exponent al stângii parlamentare italiene; o formulă care, dincolo de grotescul limbaj democraticesc în care este exprimată, reia în mod semnificativ tezele unui neoconvertit la tematicile *new global:* speculantul planetar George Soros, adept interesat al "societăţii deschise" de moştenire popperiană şi promotor al unor suspecte activităţi pretins "filantropice".

Manifestație antiglobalistă la Göteborg

RIDENDO CASTIGAT MORES...

Omologarea culturală, politică şi juridică a planetei îşi găseşte însă adversarii autentici şi radicali în acele realităţi pe care fundamentalismul occidental, instruit de teoreticienii "ciocnirii civilizaţiilor", le-a indicat ca principale obiective de atacat: culturile tradiţionale, comunitare şi identitare, bazate pe spiritualitate şi pe înrădăcinare. Popoarele care le reprezintă, aflate în prima linie împotriva superputerii globalizatoare, luptă şi mor *şi* pentru noi, europenii, care suportăm chiar din partea duşmanului lor o ocupaţie militară, politică, culturală şi economică ce pare că nu trebuie să se termine niciodată.

Iată de ce, în condiţiile agresiunii "euro-atlantice" împotriva Irakului (căreia îi vor urma, desigur, agresiunile împotriva altor ţări), o mişcare antiglobalistă demnă de acest nume ar trebui să respingă acel pacifism generic şi ipocrit (care tinde adesea să pună pe acelaşi plan agresorul şi agresatul) şi ar trebui să se situeze în mod hotărât de partea celor pe care imperialismul i-a identificat drept duşmanii săi de moarte.

Claudio MUTTI
(în românește de **R. Codrescu**)

AMĂGIRI & DEZAMĂGIRI

Marginalii la relaţiile politice româno-americane (VIII)

(urmare din numărul trecut)

Actul de curaj al Regelui Mihai de la 20 august 1945, prin care cerea demisia guvernului Groza, pentru a se putea constitui un guvern reprezentativ, cerere notificată atât Comisiei Aliate de Control, cât şi guvernelor Statelor Unite, Uniunii Sovietice şi Angliei, nu a avut nici un rezultat. În semn de protest, suveranul României a refuzat să participe la celebrarea "victoriei" armatei roşii în România, care urma să aibă loc la 23 august, aniversându-se astfel un an de la "alianţa" politică şi militară româno-sovietică. Dar nu numai atât. De la această dată se produce – o adevărată rebeliune constituţională - "greva regală" – prin care colaborarea normală şi firească între rege şi guvern a fost total suspendată.

Pentru a se pune capăt acestei "ciudăţenii" constituţionale, miniştrii de Externe ai puterilor învingătoare, întruniţi la Moscova în decembrie 1945, au decis ca o delegaţie alcătuită din Andrei Ianuarevici Vîşinski, din partea Uniunii Sovietice, şi ambasadorii Statelor Unite şi Angliei la Moscova, Averell Hariman şi Sir Archibald Clark Kerr, să se deplaseze la Bucureşti pentru a "media" şi a rezolva lucrurile.

Înainte de a prezenta rezultatele acestei misiuni de "mediere", sunt utile câteva precizări cu privire la situaţia din ţară la data la care avea loc intervenţia reprezentanţilor puterilor semnatare ale protocoalelor încheiate la Yalta şi la Potsdam, dar şi la profilul politic şi moral al diplomaţilor cărora li s-a încredinţat această misiune crucială pentru viitorul României.

La începutul anului 1946, România era o ţară ocupată, efectivul trupelor de ocupaţie sovietice cifrându-se în jurul cifrei de 600.000 de oameni. Ţara era condusă de un guvern comunist, care sub pretextul că pune în aplicare prevederea din "Declaraţia asupra Europei Eliberate", conform căreia "popoarele eliberate trebuiau să distrugă până şi ultimul vestigiu de nazism sau fascism", a dezlănţuit un amplu proces de "epurare" în toate instituţiile statului. Erau vizate cu precădere armata, învăţământul şi justiţia ca principalele focare de opoziţie anticomuniste. Concomitent se produce un fenomen aparent paradoxal. Rândurile Partidului Comunist, care a pornit campania de cucerire a electoratului cu mai puţin de o mie de membri, mulţi fiind alogeni sosiţi în ţară în furgoanele armatei roşii, se îngroşau vizibil, noii adepţi provenind din două sectoare ale societăţii diametral opuse. De o parte, comuniştilor li se alătura drojdia populaţiei; pe de altă parte, cei care îşi descopereau nu numai simpatii pentru stânga politică, dar chiar vocaţie marxistă, erau intelectuali consacraţi în domeniile lor de activitate. Trunchiul neamului – clasa de mijloc şi ţărănimea – s-a dovedit sănătos şi imun la propaganda comunistă.

Regele Mihai I al României – victimă a duplicităţii politice anglo-americane

Cât priveşte guvernele Statelor Unite şi Angliei, de la care românii aşteptau un sprijin efectiv pentru a face faţă avalanşei comuniste, acţiunile acestora au fost departe de aşteptări. În Statele Unite, iniţiativa preşedintelui Harry Truman de a elimina din administraţie elementele procomuniste, sau de-a dreptul comuniste, era de abia la început. Ceea ce clădise Roosevelt timp de 12 ani nu putea fi reformat peste noapte. O situaţie similară era în Anglia, unde o dezicere categorică de politica externă a lui Churchill nu constituia o prioritate pentru guvernul laburist într-un moment în care Imperiul britanic era în plin proces de dezintegrare. Dar, cu toate acestea, situaţia din România devenise atât de tensionată în urma divorţului dintre rege, garantul aplicării constituţiei, şi guvernul Groza, încât cele trei mari puteri au hotărât să intervină. La Conferinţa celor trei miniştri de Externe – James Byrnes, secretarul de Stat al Statelor Unite, Ernest Bevin, ministrul de Externe al Angliei, şi Viaceslav Molotov, ministrul de Externe al Uniunii Sovietice – de la Moscova, din decembrie 1945, s-a hotărât să se trimită la Bucureşti o delegaţie tripartită, cu scopul "recunoaşterii de către America şi Anglia a guvernului Petru Groza", condiţie necesară pentru organizarea, în România, de "alegeri democrate".

Delegaţia (despre care acum ştim că adevăratul ei scop era să mistifice poporul român, nu să-i rezolve problema cu care era confruntat, adică primejdia "sovietizării") era alcătuită din Sir Archibald Kerr şi Averell Harriman, ambasadorii Angliei şi Statelor Unite la Moscova, şi Andrei Ianuarevici Vîşinski, împuternicitul Kremlinului pentru comunizarea României. Despre modul în care s-au achitat cei trei ambasadori de sarcina ce le-a fost încredinţată ne informează Nicolae Baciu, sursa noastră credibilă, în capitolul intitulat "Diplomaţii englezi şi americani mint poporul român" din cartea sa *Yalta şi crucificarea României*. Neobositul cercetător al arhivelor americane şi engleze a avut şansa să citească raportul întocmit la 25 ianuarie 1946 de Sir Archibald Kerr, marcat "ultra secret", către ministrul de Externe Ernest Bevin, "pe care-l rezumă în părţile sale esenţiale". Astfel aflăm că cei trei diplomaţi au făcut deplasarea cu trenul, călătoria durând trei zile.

"La 1 ianuarie 1946 – relatează raportul – cei trei au fost primiţi în audienţă de Rege, cu care prilej i-au adus la cunoştinţă dorinţa unanimă a celor trei miniştri de Externe de a se ajunge cât mai repede la o soluţie, care să permită recunoaşterea noului guvern de către Anglia şi Statele Unite. Ambasadorii Kerr şi Harriman au subliniat importanţa acordată de guvernele lor alegerilor din România, care trebuiau făcute în respectul drepturilor şi libertăţilor fundamentale. La rândul său, Vîşinski a subliniat nevoia ca alegerile să fie cu adevărat libere. Ei au arătat Majestăţii Sale procedura ce urma să fie aplicată. Mai întâi, trebuiau să fie incluşi în guvern doi reprezentanţi ai opoziţiei, unul din Partidul Naţional-Ţărănist, altul din Partidul Liberal. Apoi, guvernul Groza trebuia să dea toate asigurările că alegerile vor fi libere, respectându-se libertăţile fundamentale. În cele din urmă, Marea Britanie şi Statele Unite aveau să recunoască guvernul Groza". Naivitate sau rea-credinţă?

Răspunsul la această întrebare ni-l dă tot Nicolae Baciu, caracterizându-i pe cei doi emisari occidentali în următorii termeni:

"Kerr nutrea convingerea personală – exprimată în concluziile raportului său – că guvernul Groza nu are intenţia de a respecta nici litera şi nici spiritul deciziilor luate de cei trei miniştri de Externe, la Moscova, în legătură cu alegerile libere. Că românii nu au nici cea mai mică îndoială, ca şi Sir Archibald Kerr de altfel, că alegerile vor fi falsificate. Înainte de a încheia acest lung raport, ambasadorul britanic subliniază că Vîşinski guvernează România ca pe o provincie a Uniunii Sovietice şi că guvernul Groza nu e decât un simplu instrument în mâinile lui. Şi acest om de onoare, loial în îndeplinirea misiunii ce i se încredinţase de şeful său (a minţi, a convinge), are un cuvânt de milă pentru poporul pe care îl înşela: *Părăsesc Bucureştii cu o tristeţe infinită şi cu mulţumirea că nu m-am născut român*. La aceasta ar fi trebuit să mai adauge: ... şi pentru că am fost prezent la Kremlin, în noaptea de 9 octombrie 1944, când Churchill a vândut România".

Acelaşi lucru se poate spune şi despre Averell Harriman. "El cunoştea toate aranjamentele lui Churchill cu Stalin, privind cedarea României la 9 octombrie 1944, deoarece el era observator din partea lui Roosevelt la Teheran şi la Yalta, iar la Potsdam l-a însoţit pe Truman. Şi el cunoştea realitatea aspră a misiunii sale în România, ştiind că alegerile urmau să fie falsificate şi promisiunile să rămână fără urmări. Dar, ţinând seama de faptul că noul preşedinte, Harry Truman, nu recunoştea tâlhărescul acord de la Moscova dintre Stalin şi Churchill, raportul lui Harriman putea să capete altă greutate şi să aibă alte consecinţe decât raportul lui Kerr. Averell Harriman ştia că trebuie să mintă poporul român şi l-a mințit. El ştia că misiunea sa impunea să-l mintă pe Rege, să-i tragă pe sfoară pe Maniu şi Brătianu, şi-a făcut-o cu sânge rece şi fără remuşcări. Românii voiau să ştie adevărul, să afle ce soartă li se pregătea din partea Aliaţilor, iar Harriman s-a comportat ca un om fără conştiinţă şi fără simţ de răspundere în faţa istoriei".

Măsura abjecţiei morale a lui Harriman ne este dată de el însuşi. La moartea lui Vîşinski, survenită în anul 1954, ziarul *New York Times* i-a luat fostului ambasador american la Moscova un interviu. Crezând că scoate în relief "cinismul" lui Vâşinski, Harriman povesteşte următorul moment din relaţiile sale cu acesta:

"Primisem misiunea de a ne duce la Bucureşti să aranjăm lucrurile. Să-l determinăm pe Rege şi partidele de opoziţie să organizeze alegeri libere. De la Moscova la Bucureşti,

Gabriel CONSTANTINESCU

(continuare în pag. 6)

AMĂGIRI & DEZAMĂGIRI

(urmare din pag. 5)

am făcut trei zile cu trenul. Invitat în vagonul ministerial al lui Andrei Vîşinski, l-am întrebat: «Ce procentaj de voturi crezi dumneata că vor avea comuniştii în România, dacă se fac alegeri libere?». «Dacă se fac alegeri libere – mi-a răspuns Vîşinski – comuniştii nu vor avea nici măcar 10 la sută. Dar cum alegerile le vom face noi şi ele nu vor fi libere, comuniştii români vor avea 90 la sută, iar ceilalţi 10 la sută»".

Comentând această relatare, Nicolae Baciu scrie: "Iar Averell Harriman, ambasadorul celei mai mari puteri din lume, ambasadorul celui mai mare şi nobil popor, popor muncitor, cinstit şi generos, care n-ar fi acceptat niciodată acest răspuns, în loc să coboare la prima staţie de cale ferată şi să se întoarcă la Moscova, trântind uşa şi strigând lumii întregul adevăr, a continuat să bea liniştit şampanie, în compania lui Vîşinski. Iar apoi, ajuns la Bucureşti, a mînţit fără să roşească pe toţi politicienii cu care a avut întrevederi şi, prin ei, întreaga lume. Iată de ce păcatul lui Averell Harriman e mai mare decât al ambasadorului Kerr, vorbind despre cinismul lui Vîşinski şi conştient că la Bucureşti a indus în eroare poporul român. Trebuie să recunosc însă că amândoi diplomaţii, şi Vîşinski, şi Harriman, s-au ţinut de cuvânt. Unul a falsificat alegerile, altul a mînţit cu neruşinare naţia românească şi pe conducătorii ei".

Faptul în sine nu trebuie să surprindă. Averell Harriman făcea parte din numerosul detaşament de demnitari americani procomunişti din administraţia Roosevelt. Şi din nou Nicolae Baciu. "Harriman provenea dintr-o bogată familie americană (căile ferate şi băncile americane), dar nutrea sentimente prosovietice încă din tinereţe. Fusese membru influent al Partidului Democrat, amic personal al lui Roosevelt şi membru fondator al faimosului *Commitee for Foreign Affaires*, comitet pro-rus şi liberal. După unii (vezi *None dare call it conspiracy* de Gary Allen), Averell Harriman, adică băncile sale, ar fi finanţat, alături de mulţi alţi americani, revoluţia lui Troţki, când acesta, împreună cu 275 de revoluţionari, s-a îmbarcat pentru Leningrad, la 27 martie 1917, pe vasul "Christiana" de la New York. Avea vreo zece milioane de dolari (valută 1917) împrumutaţi, în schimbul unor grase concesiuni minere".

Din aceeaşi familie ideologică, dar mult mai aproape de vârful puterii, făcea parte însăşi soţia preşedintelui. Astăzi nu mai este nici un secret faptul că Eleonor Roosevelt – *First Lady* a Statelor Unite – a întreţinut relaţii extraconjugale cu sergentul american Joseph P. Lash, fost şef al tineretului comunist american în timpul studenţiei, situaţie dezvăluită nu numai de documente oficiale, ci şi de personajul implicat în această aventură amoroasă, în cartea sa *Eleonor Roosevelt and her friends*, publicată după război. Şi pentru a confirma veridicitatea proverbului "Aşchia nu sare departe de trunchi", fiul preşedintelui Roosevelt, James Roosevelt, a fost acuzat de comunism. Preşedintele Comitetului pentru Activităţi Antiamericane, deputatul Renkin, a dispus, în martie 1946, anchetarea atât a progeniturii prezidenţiale, cât şi a "Organizaţiei refugiaţilor spanioli antifranchişti", conduse de el.

Dar lista personalităţilor cu vederi prosovietice, pe care preşedintele Truman le-a moştenit de la predecesorul său, este mult mai lungă. Din conţinutul ei nu trebuie însă omise numele unor comunişti notorii, a căror activitate a influenţat negativ politica externă americană. Este vorba, în primul rând, de Alger Hiss, funcţionar superior în Departamentul de Stat, unul dintre membri importanţi ai delegaţiei Statelor Unite de la Conferinţa de la Yalta. Cercetările ulterioare au stabilit că infiltrarea comunistă în administraţia americană s-a exercittat direct prin filiera Alger Hiss, membru al Partidului Comunist. În anul 1950, el a fost anchetat de Comisia pentru Activităţi Antiamericane şi deferit justiţiei, care l-a condamnat la cinci ani de închisoare pentru sperjur (a negat sub jurământ că ar fi fost membru al Partidului Comunist). O anchetă amănunţită, făcută în anul 1963 de Senat, a stabilit că Hiss a fost ochiul şi urechea lui Stalin la Washington, ceea ce a permis Kremlinului să fie cu un pas înaintea Casei Albe în toate evenimentele importante din acea perioadă.

La Casa Albă, Stalin mai avea infiltrat un agent, pe Michael Withney Straight. "Acesta era «negrul» preşedintelui, *his speech writer* adică cel care care îi scria discursurile. Michael Withney Straight era membru al Partidului Comunist şi făcea spionaj pentru ruşi încă din 1937. Recrutat de Anthony Blunt, consilierul artistic (în materie de tablouri) al Reginei Angliei, pe când urma studiile la Cambridge, Michael Withney Straight aparţinea aceleiaşi coterii de homosexuali, în frunte cu Leo Long, Guy Burgess, McLean şi însuşi şeful serviciului rus, Philby, ultimii trei refugiaţi la Moscova. Toţi aceştia se infiltraseră în serviciile de informaţii englez şi american, în cel mai mare şi important eşalon. Cât despre Michael Withney Straight, el aparţinea uneia dintre cele mai bogate şi influente familii americane. Avea acces la toate dosarele Casei Albe, fiind persoana care pregătea discursurile preşedintelui Roosevelt, deci era unul care trebuia să-i cunoască toate gândurile intime, toate faptele".

La întoarcerea lui Byrnes de la Conferinţa celor trei miniştri de Externe de la Moscova, Truman, aflând conţinutul documentelor pe care acesta le semnase împreună cu Molotov şi Bevin, a avut o reacţie violentă. "Eu nu cred – scrie Harry Truman în *Memoriile* sale – că noi trebuie să facem o politică de compromis. Noi trebuie să refuzăm să recunoaştem România şi Bulgaria atâta vreme cât ele nu se conformează condiţiilor noastre..." Explicaţia capitulării secretarului de Stat american în faţa lui Molotov ne este oferită explicit de amiralul Leahy, şeful de Stat Major al Casei Albe, care notează în *Jurnalul* său: "Astăzi am înţeles, pentru prima dată, că Byrnes nu este imun influenţei comuniste a consilierilor săi din Deaprtamentul de Stat". O recunoaştere explicită a infiltrării comuniste, activă şi eficace, în forurile de decizie ale Statelor Unite.

În ceea ce priveşte România, "răul" se săvârşise. Cu preţul unei concesii total nesemnificative (acceptarea a doi miniştri fără portofoliu, unul din partea Partidului Naţional Ţărănesc, Emil Haţieganu, şi celălalt din partea Partidului Liberal, Mihai Romniceanu), Statele Unite şi Marea Britanie recunosc guvernul Groza, care cu acest gir înalt se poate pregăti de alegeri "libere".

Am greşi însă dacă nu am menţiona faptul că în rândurile diplomaţilor americani au existat personalităţi distinse şi curajoase, care au luat atitudine în faţa prosovietismului din interiorul Departamentului de Stat. După actul de la 20 august 1945 – "greva regală" – secretarul de Stat James Byrnes îi trimite reprezentantului american din Comisia Aliată de Control, Burton Berry, o telegramă cu un conţinut revoltător. El îi atrage atenţia subalternului său "să evite să-i vadă pe fruntaşii politici români" şi adaugă: "Eu nu cred că trebuie dat nici un sfat şi nici o asigurare regelui în ceea ce priveşte actuala sa poziţie dificilă faţă de guvernul Groza şi de autorităţile sovietice, sau privind evenimente ce ar putea să aibă loc cu privire la poziţia sa personală". La acest avertisment, Berry răspunde printr-un lung memoriu, în care susţine cu tărie: "Dacă România mai poate fi scăpată de un regim comunist impus în mod fraudulos, este esenţial ca cei trei aliaţi să acţioneze repede asupra cererii regelui Mihai. Noi trebuie să acţionăm repede – nu ca în trecut – sau să plătim pentru greşelile noastre. Plata în România ar fi o dezastruoasă subminare a întregii noastre poziţii morale în această ţară".

În februarie 1945, la întoarcerea de la Yalta, Churchill prezintă Camerei Comunelor un raport în care nu oboseşte elogiind Uniunea Sovietică şi pe Stalin pentru contribuţia adusă la restaurarea păcii şi ordinii în lume! Următoarele afirmaţii din acest discurs au darul să pună în evidenţă ipocrizia şi cinismul de care pot da dovadă unii oameni politici, deţinători ai unor poziţii înalte, care, în anumite momente ale istoriei, au puterea să hotărască nu numai libertatea, dar chiar dreptul la existenţă al popoarelor:

"Mă întorc din Crimeea cu convingerea că mareşalul Stalin şi ceilalţi conducători sovietici nutresc dorinţa de a trăi în relaţii de prietenie şi pe picior de egalitate cu democraţiile occidentale. Am încredere în cuvântul dat, pe care-l consider că valorează aur. De aceea refuz să mă angajez într-o discuţie cu privire la buna credinţă a sovieticilor". Era acelaşi Churchill care, la 9 octombrie 1944, după ce vânduse ruşilor nu numai România, ci toată Europa de Est, la banchetul de la ambasada engleză de la Moscova, unde s-a sărbătorit vânzarea, şi-a încheiat omagiul închinat lui Stalin cu cuvintele: "Dumnezeu să te binecuvânteze"!

La alegerile parlamentare din 1945, Churchill este înfrânt. Din poziţia, de data aceasta, de şef al opoziţiei din Camera Comunelor, dominate de laburişti, versatul om politic, uitând de îmbrăţişările cu Stalin şi de ditirambii rostiţi la adresa Uniunii Sovietice, face o nouă piruetă spectaculoasă. În februarie 1946, el întreprinde o călătorie în Statele Unite. Nu este o vizită de curtoazie la Casa Albă. Ea face parte dintr-un scenariu riguros regizat de gazdele sale din Lumea Nouă, în care omul politic britanic avea rolul său bine definit.

În perioada ce a urmat Conferinţei de la Potsdam, la Departamentul de Stat a avut loc rezolvarea unei crize profunde, care învrăjbea diplomaţia americană. De o parte, "Şcoala de la Yalta", fidelă vederilor răposatului preşedinte Roosevelt, ai cărei reprezentanţi militau pentru o strânsă colaborare, nu numai politică, dar şi ideologică cu Uniunea Sovietică. De cealaltă parte, "Şcoala de la Riga", care prin viziunea profetică a teoreticianului ei, Joseph C. Grew, atrăgea atenţia americanilor asupra primejdiei reprezentate de politica globală de expansiune a lui Stalin pe tărâm ideologic, economic şi militar. O victorie care a avut drept urmare reorientarea radicală a politicii externe a Statelor Unite în relaţiile cu Uniunea Sovietică. Evenimentul, de o importanţă crucială pentru viitorul omenirii, trebuia adus la cunoştinţa întregii lumi. O sarcină pe care şi-a asumat-o fostul prim-ministru britanic.

În ziua de 5 martie 1946, la Colegiul presbiterian Westminster din orăşelul Fulton, în prezenţa preşedintelui Truman, lui Randolph Henry Spencer Churchill i s-a decernat titlul de *Doctor honoris causa*. Cu acest prilej, conducătorul Marii Britanii în timpul celui de-al doilea război mondial a rostit celebrul discurs, care în fapt însemna începutul "războiului rece":

"De la Stettin, la Marea Baltică, până la Triest, la Marea Adriatică, o cortină de fier a coborât pe întregul continent. În spatele ei stau acum capitalele vechilor state din centrul şi estul Europei: Varşovia, Berlin, Praga, Viena, Budapesta, Belgrad, Bucureşti şi Sofia. Toate aceste frumoase capitale şi populaţia acestor ţări zac acum sub zona de influenţă sovietică şi toate sunt, sub o formă sau alta, nu numai sub influenţă sovietică, dar sunt strict controlate de Moscova. Partidele comuniste, inexistente în aceste ţări din răsăritul Europei, au fost promovate partide conducătoare şi urmăresc peste tot să obţină un control absolut. Guverne poliţieneşti guvernează peste tot. Coloana a cincea se infiltrează peste tot sub controlul Cominternului, condus de Moscova. Uniunea Sovietică nu se opreşte în agresivitatea ei ideologică şi în expansiunea ei teritorială decât în faţa forţei...".

Comentând acest eveniment, care marchează începutul "războiului rece", Nicolae Baciu scrie în *Agonia României*: "Ce drum lung, spinos şi puţin glorios a parcurs Winston Churchill de la infama noapte din octombrie 1944, când a vândut Europa de răsărit lui Stalin, până la Fulton! Câtă cruzime şi cât cinism îi trebuie unui om ca să se poată schimba, peste noapte, cu 180 de grade! Şi cu toate acestea, ce imens serviciu a adus bătrânul luptător întregului Occident, «întregii civilizaţii creştine ameninţate»!". Pentru români cuvintele lui Churchill, rostite în faţa studenţilor de la Westminster College din Fulton şi a preşedintelui Truman nu vor avea nici o urmare. Popoarele din spatele "cortinei de fier" vor fi total abandonate comunismului, Occidentul respectând întocmai înţelegerile cu Uniunea Sovietică privind împărţirea Europei în "zone de influenţă".

(va urma)

VAMPIRII DIN CARPAŢI

Ministrul Dan Matei Agathon

Vampirii din Carpați. O perspectivă creștin-ortodoxă asupra proiectului Dracula Park este o broșură semnată de neobositul publicist ortodox Ion Alexandru Mizgan și apărută de curând la Editura Bunavestire din Beiuș. Îi mulțumim autorului pentru demersul său responsabil și pentru promptitudinea cu care ne-a expediat broșura. Având în vedere că numele autorului a mai apărut în paginile *Punctelor cardinale* și că problema în discuție se cade să fie deplin conștientizată în toată gravitatea ei de un public cât mai numeros, ne-am îngăduit să extragem din broșura respectivă două fragmente lămuritoare, cărora le-am adăugat, contextual, câteva note redacțio-nale și un intertitlu, incluzând materialul chiar în numărul de Paști, când, în mod normal, sensibilitatea morală a cititorilor este mai vie decât oricând. **Într-adevăr, *depinde de fiecare dintre noi* dacă România se va lăsa satanizată sau nu de o clasă politică fără nimic sfânt, îndărătul căreia se întrevede pe mai departe rânjetul apocaliptic al "bestiei roșii", cu atât mai hidos cu cât este asezonat de la o vreme cu insanitățile, perversiunile și mercantilismul unui Occident crepuscular.**

UMBRA LUI AGHATON LA SIGHIŞOARA

Pentru a înțelege *de ce* Biserica Ortodoxă condamnă proiectul "Dracula Park", e necesar să prezentăm pe scurt demersul întreprins de Ministerul Turismului în acest sens.

La 5 noiembrie 2001, ministrul Turismului, Dan Matei Agathon, a lansat "proiectul național Dracula Park", pe care l-a calificat drept "cel mai spectaculos proiect din turism al acestui început de mileniu" și "o juxtapunere orchestrată *à l'américaine* pe o partitură sută la sută românească" (sic).

Partea cea mai importantă a proiectului este parcul de distracții întins pe o suprafață de 130 de hectare, situat la 6 kilometri de cetatea Sighișoarei. În vederea realizării acestui proiect au fost evaluate aproximativ 120 de parcuri de distracție din întreaga lume, iar 11 dintre ele au fost vizitate personal, pe banii contribuabililor, de actualul ministru al Turismului. Pentru liniștirea localnicilor, care s-au arătat îngrijorați de apariția parcului Dracula, ministrul Turismului a dat asigurări că parcul nu va fi unul *horror*, ci "un parc de distracții care se adresează familiilor cu copii" (!). Același Dan Matei Agathon ne-a asigurat că nu are de gând să sperie pe nimeni, că "Prințul Dracula" nu va fi "un Dracula proaspăt scos de la dentist", cu cearcăne și mantie neagră, care să fugărească copiii prin parc. În viziunea ministrului Agathon "lumea se va distra și *va face mișto* de contele Dracula"! Pe de altă parte, ministrul a mai afirmat că nu va fi vorba de "un Cernobîl", ci de un parc de distracții gândit în conformitate cu normele de mediu (?!).

Se știe că legenda "Prințului Dracula" este legată abuziv de numele domnitorului **Vlad Țepeș** (1448; 1456-1462; 1476). Se spune că acesta s-ar fi născut în 1431 la Sighișoara, în Transilvania, unde tatăl său aștepta încoronarea pe tronul Țării Românești. Se mai spune că emblema acestei familii ar fi fost dragonul [lat. *draco*, gr. *drákon* – n. Red.], de unde numele de **Dracula**. Evident că aceste afirmații nu rezistă în fața acriviei istorice și că rămâne de datoria istoricilor noștri să facă lumină în acest sens. Istoricul Neagu Djuvara consideră că Vlad Țepeș nu a avut absolut nici o legătură cu Sighișoara (decât, eventual, că tatăl său trecuse pe acolo), iar numele de Dracula nu are nici o legătură cu personajul istoric Vlad Țepeș.

După ce, în 1897, irlandezul Bram Stoker și-a plasat acțiunea romanului său de ficțiune în Transilvania, deși n-a văzut niciodată acest ținut, el nepărăsind deloc orașul său natal, Dublin, Dracula s-a suprapus definitiv, în conștiința populară a Occidentului, peste personajul istoric Vlad Țepeș. Ideea de a-și plasa în Transilvania ficțiunea romanului care i-a adus celebritatea i-a venit în urma unor discuții cu un ofițer al imperiului austro-ungar, care se afla în concediu la Dublin. Acesta i-a împărtășit lui Stoker ideea existenței unui vampir autentic în imperiu, în ținutul Cehiei și Slovaciei. În realitate era vorba despre o femeie, contesa maghiară Elisabeta Bathory, cunoscută în vremea ei ca fiind o femeie sadică, ce se deda la tot felul de practici, care includeau, între altele, și îmbăierea în sânge de fecioară. Se pare că faptele acesteia au fost atribuite de scriitorul irlandez personajului său Dracula, a cărui faimă de băutor de sânge de om s-a suprapus ulterior peste imaginea reală a domnitorului Vlad Țepeș. Mitul s-a răspândit ca atare în întreaga Europă și chiar în America[1].

De la acest mit vampiric a plecat ministrul Dan Matei Agathon în derularea diabolicului său proiect intitulat "Dracula Park". Plecând de la legenda că Vlad Țepeș ar fi copilărit la Sighișoara, acest oraș a fost ales ca amplasament al viitorului parc de distracții. Pentru a atrage mai mulți turiști, se spune că vizitatorii vor putea lua masa în restaurantul care se va deschide în casa unde se presupune că s-ar fi născut legendarul personaj. În afară de parcul de distracții, proiectul Dracula include construirea unui castel, a unor catacombe, ba chiar și a unui Institut Internațional de Vampirologie, care să reunească biblioteci, videoteci și alte posibilități de informare a celor pasionați de legenda contelui Dracula. Suntem informați că în parcul de distracții nu se va putea intra cu mașina, ci se va circula numai pe jos sau cu trăsura. Structurile de cazare vor fi de tip vilă, pensiune, apartament, camping, dar se prevede și construirea unui hotel de lux, cu arhitectură medievală și mobilier specific. Prin parc va circula un tren de tip "mocăniță", dar cu motor electric, pentru a nu polua, vezi Doamne, mediul. În plus, se va amenaja un loc de agrement, un teren de golf și o serie de săli de conferințe. Arhitectul care a fost desemnat pentru construirea parcului a precizat că întreg proiectul va fi gata la sfârșitul anului 2003, costul total al proiectului ridicându-se la 31, 5 milioane dolari, cu durata de amortizare de 10 ani. Pentru a câștiga adeziunea populației din zonă, se vehiculează ideea creării a peste 3000 de locuri de muncă, iar cea mai mare parte a veniturilor încasate din exploatare se preconizează să ajungă la bugetul local, pentru a fi utilizate la reconstrucția centrului istoric al cetății Sighișoara.

Studiile efectuate arată că Dracula Park va atrage, începând cu anul 2005, un milion de turiști pe an, realizându-se un venit anual de circa 27 milioane de dolari. Ministrul Turismului a afirmat că intenționează mutarea festivalului de artă medievală în interiorul parcului. Se mai menționează faptul că în luna septembrie a anului 2003 va avea loc premiera "operei" Dracula, la care va fi invitat de onoare actorul Tom Cruise, precum și alte nume sonore de la Hollywood. (Se știe că Tom Cruise a apărut în filmul lui Neil Jordan intitulat *Interviu cu un vampir*, interpretând rolul unui soi de demon, al unui Dracula *sui generis*, desprins din romanul Annei Rice.)

CONU AGATHON FAȚĂ CU "REACȚIUNEA"

Proiectata apariție a parcului Dracula în apropierea cetății Sighișoara a dat naștere la numeroase controverse de natură politică, ecologistă, culturală sau religioasă. Unele publicații de la noi, dar și din străinătate, au condamnat vehement acest proiect, considerându-l neîntemeiat. De asemenea, Comisia de Cultură a Parlamentului European, U.N.E.S.C.O. și Greenpeace International au cerut autorităților române să oprească orice demers legat de proiectul Dracula Park până când Comitetul pentru Patrimoniul Mondial își va face cunoscut punctul de vedere în legătură cu amplasarea acestui parc de distracții. S-a anunțat, de asemenea, că în urma întrunirii celei de-a XXVI-a sesiuni, U.N.E.S.C.O. va prezenta rezultatele unui raport întocmit de o echipă de specialiști, care s-a deplasat la sfârșitul lunii martie 2002 la Sighișoara. Locul prevăzut pentru parcul de distracții a fost vizitat și de activiști de la Greenpeace, care au conchis că nu se impune construirea acestuia lângă cetatea Sighișoara, așa cum menționa Matthias Schickhofer, purtătorul de cuvânt al filialei Greeenpeace pentru Europa Centrală și de Est. Același Matthias Schickhofer a precizat că Greenpeace manifestă îngrijorare față de potențialul impact negativ al proiectului Dracula, pentu că el intră în conflict cu criteriile de bază ale turismului de calitate și ale protejării mediului. La fel ca și majoritatea românilor, Matthias Schickhofer crede că Dracula Park ar putea distruge orașul vechi și pădurea de stejari seculari de pe platoul Breite. Prin urmare, Greenpeace a cerut realizarea unui studiu de impact asupra mediului, în concordanță cu directivele Uniunii Europene în domeniu. Dracula Park a ajuns deja o problemă internațională, stârnind îngrijorare până și în Parlamentul European. Președintele țării, Ion Iliescu, a dezvăluit personal presei că până și prințul Charles al Marii Britanii și-a manifestat scepticismul față de acest proiect, interesându-se de posibilitatea sistării lui[2]. Tot președintele Iliescu a arătat că nu cu prea mult timp în urmă, când a vizitat Clujul, a primit o severă critică a proiectului Dracula Park din partea oamenilor de cultură ardeleni și mai ales a I.P.S. Bartolomeu Anania, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului. Nu mai insistăm asupra protestelor ecologiștilor și ale unor organizații civile din țară și din străinătate, pentru că spațiul nu ne permite.

Ținem însă să subliniem, în acest context, binevenita și ferma poziție a istoricului Neagu Djuvara, care a avut curajul și demnitatea de a-i spune în față ministrului Agathon următoarele cuvinte: "Sunt istoric și patriot român și, ca atare, trebuie să spun că mă opun sufletește sută la sută acestui proiect de a crea la noi în țară un Dracula Park. Consider – și îmi măsor cuvintele – că este o crimă față de istoria poporului român. Eu nu iau acum apărarea, ca mulți istorici, că Țepeș nu ar fi mai rău ca alți aspiranți din veacul lui. E într-adevăr un personaj extraordinar, cel puțin prin dimensiunea cruzimii sale. Istoricește, faptul că Mehmet al II-lea a descris o pădure de circa 20000 de trași în țeapă este ceva care nu exista în Europa pe vremea aceea. Dar ceea ce a scris Bram Stoker la sfârșitul secolului al XIX-lea [...] nu are nici o legătură cu personajul istoric Vlad Țepeș. E absurd ca noi, românii, să preluăm această fantezie, oarecum jignitoare pentru noi, că-l facem vampir, când vampirii nici nu au existat în tradițiile populare românești [...]. Atunci de ce să aducem noi în țară pe străini, ca să le arătăm vampiri și să creăm în jurul națiunii noastre o legendă de vampirenie care nu există?! Eu socotesc că este absolut inadmisibil. În principiu, găsesc că Dracula Land la noi este ceva aberant [...]. Eu cred că trebuie să facem tot ce ne stă în putere, prin presa scrisă, prin radio, prin televiziune, prin orice mijloace, în țară și în străinătate, ca să împiedicăm continuarea acestui proiect – iertați-mă, domnule ministru – demențial. Și eu cred că generațiile viitoare, dacă cumva, Doamne ferește, [proiectul] se împlinește, o să vă învinuiască de a fi inventat o asemenea enormitate".

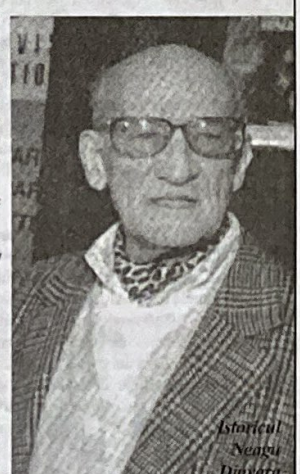

Istoricul Neagu Djuvara

Cuvintele istoricului Neagu Djuvara sunt foarte limpezi și nu mai necesită comentarii.

Ion Alexandru MIZGAN

---

1. Legenda este mai veche (chiar contemporană cu Vlad Țepeș) și s-a născut în mediile sașilor din Transilvania, suferind cu timpul numeroase contaminări și având o circulație destul de derutantă. Ofițerul imperial i-a prezentat lui Bram Stoker ecoul ei întârziat și confuz. Cert este că încă din 1462 au fost publicate în limba germană niște anecdote privitoare la *Dracula* (deja identificat cu voievodul muntean, receptat de contemporani ca un personaj cumplit și plin de ciudățenii, pretându-se de minune extrapolărilor fanteziste, care au pierdut, cu timpul, orice legătură cu realitatea). Aceste anecdote mai degrabă pitorești au fost prelucrate și în limba slavonă, spre 1490, ajungând să circule și în Rusia (unde mentalitatea ortodoxă era în mai mare măsură scandalizată *și* confesional, imputându-i domnitorului muntean trecerea la catolicism). Aceste 19 scurte povestiri sunt îndeobște denumite de istoria literară "anecdotele anonime germano-ruse despre Vlad Țepeș" (*cf.*, între altele, Al. Piru, *Istoria literaturii române de la origini până la 1830*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1977, pp. 21-22). Mitul vampirismului s-a altoit pe această sursă mai veche, având ca "rațiune suficientă" caracterul *sângeros* al domnitorului, dar și percepția Transilvaniei de către occidentali ca un ținut îndepărtat și exotic, ca un fel de *no man' land* de genul acelor arii geografice neexplorate pe care cartografii medievali obișnuiau să scrie: *Hic sunt leones*. ***(Nota Redacției)***

2. Aflat anul trecut în vizită în România, prințul Charles s-a deplasat chiar la fața locului și n-a ezitat să facă publică rezerva sa principială față de acest proiect. Având legături constante cu Sfântul Munte Athos, prințul Charles este un adversar consecvent al oricăror manifestări sataniste și profanatoare, iar proiectul Dracula Park se integrează, orice ar zice partizanii săi din P.S.D., în această categorie imundă (ca și alte demersuri ale actualei puteri, ca de pildă legiferarea dezincriminatorie a homosexualității, prostituției sau concubinajului, la care ne-am referit deja în paginile *Punctelor cardinale*). ***(Nota Redacției)***

Zoriea Lațeu Teodosia

POEZII

Editura **SEMNE**

Frumusețea de dincolo de mode

Cartea aceasta[1] vine ca din altă lume; impresia este lămurită de atitudinile deosebite ale autoarei față de moravurile/mentalitățile contemporane: reacția la condiția istorică (iminenta amenințare cu invazia bolșevică), aspirația de trăire a sacralității erosului ca împlinire a singurei unități (și nu ca igienă sportivă), studiile de Filologie clasică (în speță, limbile "moarte", azi părăsite), credința (vai!) reală, vie și dovedită în Dumnezeul cel Unul și Întreit. Cercetarea unei astfel de cărți cu instrumentarul destructuralismului derridian, sau al scriiturii decriptate în maniera umoristic-barthesiană, ne-ar părea cel puțin "nepotrivite" și în dauna dobânzilor anagogice. Așadar, rostul și temeiul acestui volum de poezii "de două feluri" (religioase și laice) și care "răspund, după caz, interesului pe care îl au cititorii", așa cum subliniază Arhimandritul Teofil Părăian de la Mănăstirea Brâncoveanu – Sâmbăta de Sus, ne sunt contextual mai importante în perspectiva axiologică a "valorizărilor" contemporane românești decât decelarea cutărei mode artistice sau a cutărei complezențe cosmopolite în textualizarea mesajului poetic. Și nu dintr-o țâfnă retrogradă sau vreo toană "naționalistă" (un naționalism prost înțeles) care s-ar împotrivi integrării firești și desigur necesare în spiritul vremii; doar că forma specială, derivată a bunei tradiții culturale balcano-egeene (citește: grecești), și mireasma specifică textelor evlaviei și devoțiunii creștine, atât de specifice neamului nostru între culturile Europei, ne par, alături de o abordare corespunzătoare, mai proprii decât oricare altele necesităților de comunicare ale spațiului cultural pe care îl populăm, în năzuința restaurării ființei morale sau măcar a determinării unui *ethos* "decent" al *topos*-ului românesc.

"O minune ca realizare și după cuprins" este, în opinia prefațatorului, volumul ce reunește versurile poetei culte Zorica Lațcu cu poemele evlavioasei maici Teodosia. "Minunea" constă – și cine: cititor, editor, scriitor, o poate contrazice? – în existența ei obiectuală ca rezultat al lucrării împreună a unor "iubitori de frumusețe literară" care nu cunoșteau dinainte nici viața, nici opera Zoricăi Lațcu; și chiar mai mult, ea constă în "minunația de gând și de simțire" a cuprinsului acestui "ospăț literar", dăruitor de înaltă bucurie.

✠

Călugărița Teodosia de la Mănăstirea Vladimireștilor Tecuciului tipărise la Editura Episcopiei Ortodoxe din Cluj, în 1947, o carte de poezii religioase, cu titlul *Osana Luminii*, care dă numele unui ciclu din recentul volum. Autoarea, în legătură cu mănăstirea de la Sâmbăta, era și o mare admiratoare a Părintelui Arsenie Boca, cel puternic în daruri harismatice, înzestrat duhovnicește, între altele, cu priceperea citirii gândurilor și faptelor ascunse ale oamenilor, cu știința tămăduirii miraculoase, cu harul ascultării spovedaniilor, cu cel al zugrăvirii de icoane, și pe al cărui mormânt florile nu se veștejesc nici iarna. Maica Teodosia suferea de un defect care îi îngreuna exprimarea verbală, fără a-i poticni fervoarea interioară a gândului înălțător în rugăciune către Dumnezeu și nici scrierea de texte lirice consecutive acestei trăiri.

Tânăra Zorica Lațcu, originară din Brașov, cunoștea germana din familie și studiase limbile și literaturile greacă și latină la Universitatea din Cluj, unde a urmat, în paralel, cursuri de limba și literatura franceză. A publicat la Editura Dacia Traiană din Sibiu, în 1944, volumul *Spre insulă* (titlul altui ciclu al cărții de *Poezii*), cu poeme în metru antic și subiecte antice. A fost cercetător la Universitatea clujeană până în 1948, anul plecării la mănăstire. După un an, publică la Editura Ramuri din Craiova volumul *Poemele iubirii*. Arestată în anul 1956, o dată cu desființarea mănăstirii, a suferit 3 ani de detenție politică. A urmat refugiul, timp de peste 10 ani, într-un sat din bărăganul Brăilei, apoi două decenii de ședere în casa părintească din Brașov și, din februarie 1990, întoarcerea la mănăstirea reînființată, unde a trăit până la 8 august 1990, înmormântată fiind în cimitirul obștii de călugărițe din care a făcut parte.

✠

Zorica Lațcu Teodosia ilustrează exemplar capacitatea utilizării formelor poetice fixe, exersând o prozodie desăvârșită și un nivel tematic de înaltă spiritualitate, rezultate ale studiilor de rigoare clasică făcute la Cluj. Crescută într-o familie de intelectuali, tânăra urmează moral un traseu firesc în împrejurările istorico-politice pe care le trăia (intrarea Țării în malaxorul antireligios și antiromânesc al comunismului sovietic). Mugurii unei temeinice educații religioase și a autenticei sale formații culturale înfloresc în sufletul și conștiința poetei, revelându-se pe deplin în ceea ce Paul Evdokimov numește "harisma fundamentală a femeii: nașterea în inima ei a omului lăuntric, *homo cordis absconditus*", sau, în expresie biblică, "frumusețea nepieritoare a unui duh blând și liniștit, care este de mare preț înaintea lui Dumnezeu" (*I Petru* 3, 4).

✠

Voi proceda la citarea în paralel a unor pasaje din studiul lui Evdokimov despre "Vocația religioasă a femeii"[2] și a unor versuri din opera Zoricăi Lațcu Teodosia. Astfel: "Femeia are felul său de a fi, propriul său mod de existență, capacitatea de a-și împleti ființa în relația personală cu Dumnezeu, cu ceilalți și cu ea însăși. În ciuda alterărilor istorice cărora femeia le cade victimă, ea păstrează în adâncul ființei ei taina firii și a harismelor proprii, tainã desemnată de Sfântul Pavel prin «văl», simbol uimitor de bogat, semn evident al *sacrului*. Marea Desfrânată a Babilonului (*Apoc.* 17, 5) profanează și degradează însă feminitatea, înțeleasă ca esență religioasă a femininului" (Evdokimov); iar la Zorica Lațcu Teodosia: *Doris, deschide, deschide, să intre mireasa în casă./ Tu ai să-i smulgi de pe față frumosul ei văl de mătasă./ Noi o să ducem la temple miresme curate și miere,/ Pentru Hymen Hymenaios, Athene și vajnica Here.// Vântul suspina prin ierburi, și murmura marea cărunță./ Mândre fecioare din Chios, să ziceți cântarea de nuntă* (***Epitalam***).

Găsim în devenirea poetei un excelent exemplu, apt să contrabalanseze observațiile gânditorului rus și, în consecință, oferind posibilitatea fericitei înțelegeri a ambelor texte, prin oglindire particulară și mutuală a Luminii unice răsfrânte în ele. Să mai notăm că multe alte poezii ale Teodosia nu s-au publicat, iar traducerile ei din limba greacă, după unele scrieri ale lui Origen și Grigorie de Nyssa, au contribuit la alcătuirea unor traduceri din seria "Părinți și Scriitori Bisericești".

"Saltul din natura umană în natura divină", cum ar spune Crainic, este o determinantă a lirismului creștin al textelor poetei: *Vreau să mă închid în cântec, ca-ntr-un mit/ Cu tâlcuri care astăzi sunt pierdute* (***Urme***). Decantare a experiențelor iubirii omenești, ca înșelătoare sursă de răniri sufletești, ciclul *Eros* alcătuiește treapta necesară orientării ulterioare către statornicia sentimentului care, sublimându-se sinelui, va fi oferit pentru totdeauna Divinității. Fervoarea mistică o apropie pe Zorica Lațcu Teodosia de Tereza de Ávila. O poezie aflată în colecția medicului chirurg Dr. Gheorghe Telea, din Sibiu, care a îngrijit-o pe poetă, în anul dedicației, 1957, spune: *Mi-e sufletul noian adânc de ape/ În care stă pierdut mărgăritarul/ .../ Ci, Doamne, fă-Te Tu pescuitor,/ Până-n adâncuri marea o despică/ Să cauți bobul cel strălucitor* (***Mărgăritarul***).

"Fecioară sau soție, orice femeie este mama *in aeternum*; «caracterul sacramental» este înscris chiar în sufletul ei. Părțile lui componente o predispun la a «clocì» tot ce-i iese în cale, la a descoperi chiar și în ființa cea mai virilă și mai puternică un copil slab și fără apărare" (Evdokimov). *Aș vrea să-ți iau în palme fruntea lată/ S-o netezesc încet, când e brăzdată*, scrie Zorica Lațcu pentru iubitul infidel, bărbatul întors din aventuri exterioare, de care ea se legase în iubire; în rime împerecheate în aroma vetustă a unei etici erotice care, pe cei mai mulți dintre noi, ne face să ridicăm din umeri, într-o amară "nostalghie" a cărei sorginte părem a fi uitat-o: *Aș vrea să-ți vindec arșița păgână/ Din sufletul rănit de altă mână* (***Întoarcere***). Ușa închisă "domol" în urmă, din poezia *Fragment*, se deschide unei devoțiuni mistice, adorării cu trup-și-suflet a Învățătorului, a doctrinarului Iubirii: Mântuitorul Iisus. Înălțimea și puterea sentimentului acestei iubiri vin să echilibreze, ca într-un ecou ființial, acel vid de iubire pe care îl acuza Hesperos – celălalt nume al stelei cu dublă identitate, Venus – prin glasul Luceafărului eminescian: *Mă ține lutul meu de lut legat,/ Și-n van vrea firea lumii să mă-mbete./ Spre tine merge dorul meu întreg,/ La Tine-mi este orișice dorire./ Ci lasă-mă de lut să mă dezleg,/ Să vadă sufletu-mi a Ta mărire* (***Împăcare***).

"Paternității dumnezeiești, caracteristice ființei divine, îi răspunde în mod direct *maternitatea feminină ca specific religios al naturii umane*, capacitatea sa de receptare a divinului. Scopul vieții creștine este să transforme sufletul oricărui om într-o «mamă», într-o existență orientată spre taina Întrupării" (Evdokimov). *Ci nu știu cum să Te numesc iubire:/ Părinte, frate, domn, prieten, mire.../ Căci să vorbesc cu meșteșug nu știu,/ Dar parcă, Doamne, Mumă-mi ești și Fiu* (***Rodire***).

"Inima femeii este cea din care izbucnește în mod spontan, instinctiv, rezistența invincibilă împotriva materialismului și a tuturor elementelor demoniace ale descompunerii civilizației moderne. Mântuirea lumii nu va veni decât din sfințenie, or, aceasta îi este în mai mare măsură interioară femeii", spune Evdokimov. Poeta își mărturisește evlavia în texte precum: *Ruga mea*, *Rugăciune*, în versuri ca acestea: *Pune-n mine aluat/ Să-l dospesc neîncetat/ Și cuvântul Tău cel Sfânt/ În covată să-l frământ/.../ Și să fac sfinte prescuri/ Pentru cuminecături* (***Aluat***). Dar alungarea lui Dumnezeu dintr-o lume prăbușită în adorare-de-sine – lume din care nici bătrâna Europă, nici noi, post-decembriștii autohtoni, nu am ieșit cu-adevărat – face un peisaj existențial a cărei pustietate poeta o surprinde în catrene: *Tu vii... Pogori în noi ca-ntr-o pustie./ Te-mpiedici în nisip din loc în loc,/ Dar nu găsești nici apă-n noi, nici foc,/ Nici alte dobitoace ca să-Ți fie// Tovarăși buni în drumuri tăinuite/ Și nici ciobani cu glugă de blândeți* (***Așteptare***). Îndoiala omenească nu înflorește revolta, ci, doar în aparențe amare desperată, adastă în tenacitatea nădejdii necurmate: *Arhanghelii, venind din cerul lor,/ Ar îngheța pe nevăzute trepte.// Ci, Doamne-al meu, au dragostea putea-va/ să dea viață golului din noi?/ Aștept... În duh sunt gânduri cu noroi/ Și moartea-și vântură în inimi pleava* (***Așteptare***).

"Femeia are această chemare harismatică de a mărturisi și de a sluji Cuvântul, în felul său, în felul Duhului Sfânt Care Îl manifestă, Îl descoperă și Se ascunde în spatele imaginii porumbelului limbilor de foc de la Cincizecime" și "Orice femeie are o intimitate înnăscută, aproape o complicitate, cu tradiția, cu continuitatea vieții" (Evdokimov). *Să spumege poemul lucitor/ Din strofele cu flori în smaltul lor,/ să-l duc la cina Domnului în dar,/ Să stea-n potir, pe masa din Altar* (***Vinul***).

✠

Ca un răspuns îndemnului apostolic din *Epistola către Filipeni* (2, 1-2): "Deci, dacă este vreo încurajare în Hristos, dacă este vreo mângâiere în dragoste, dacă este vreo părtășie a Duhului, dacă este vreo duioșie și îndurare, faceți-mi bucuria deplină și aveți o simțire, o dragoste, un suflet și un gând!", versurile poetei Zorica Lațcu Teodosia probează, cu râvnă lirismului lor mistic, valoarea ecumenică a darului învățăturii cu care ne îmbie să ne îmbogățim: *Gătiți-vă mai bine cu sfinte bucurii/ În alb veșmânt de raze și-n flori de fericire,/ Gătiți-vă cu crinii ce-au dat Bunavestire/ Și-n aur de iubire topiți podoabe vii/.../ În imn de biruință, copile din Sion,/ Gătiți pentru-nviere în vasul vechi arome,/ Veșmânt de sărbătoare să-mbrace azi Salome/ Și stih de bucurie răsune în Chedron* (***Prohodire***).

Cartea propune, în marasmul contemporan, o dobândă a liniștii sufletești și răspunde, cu adevărat magistral, acestei "provocări" creștine. O provocare de/la pace și bucurie pe calea descoperirii necesare a sacrului nu doar camuflat, dar ocultat în profan...

Mihai POSADA

1. Zorica Lațcu Teodosia, *Poezii*, Editura Semne, București, 1999, cu o prefață de Arhimandrit Teofil Părăian.

2. Paul Evdokimov: "Femeia și Cuvântul: vocația religioasă a femeii", trad. Ioana Milutinovici, în *Puncte Cardinale*, Sibiu, an IX, nr. 8/104, august 1999, pp. 8-9.

MARI DUHOVNICI AI ORTODOXIEI ROMÂNEŞTI

O JUMĂTATE DE VEAC LA SÂMBĂTA DE SUS: PĂRINTELE ARHIMANDRIT TEOFIL PĂRĂIAN

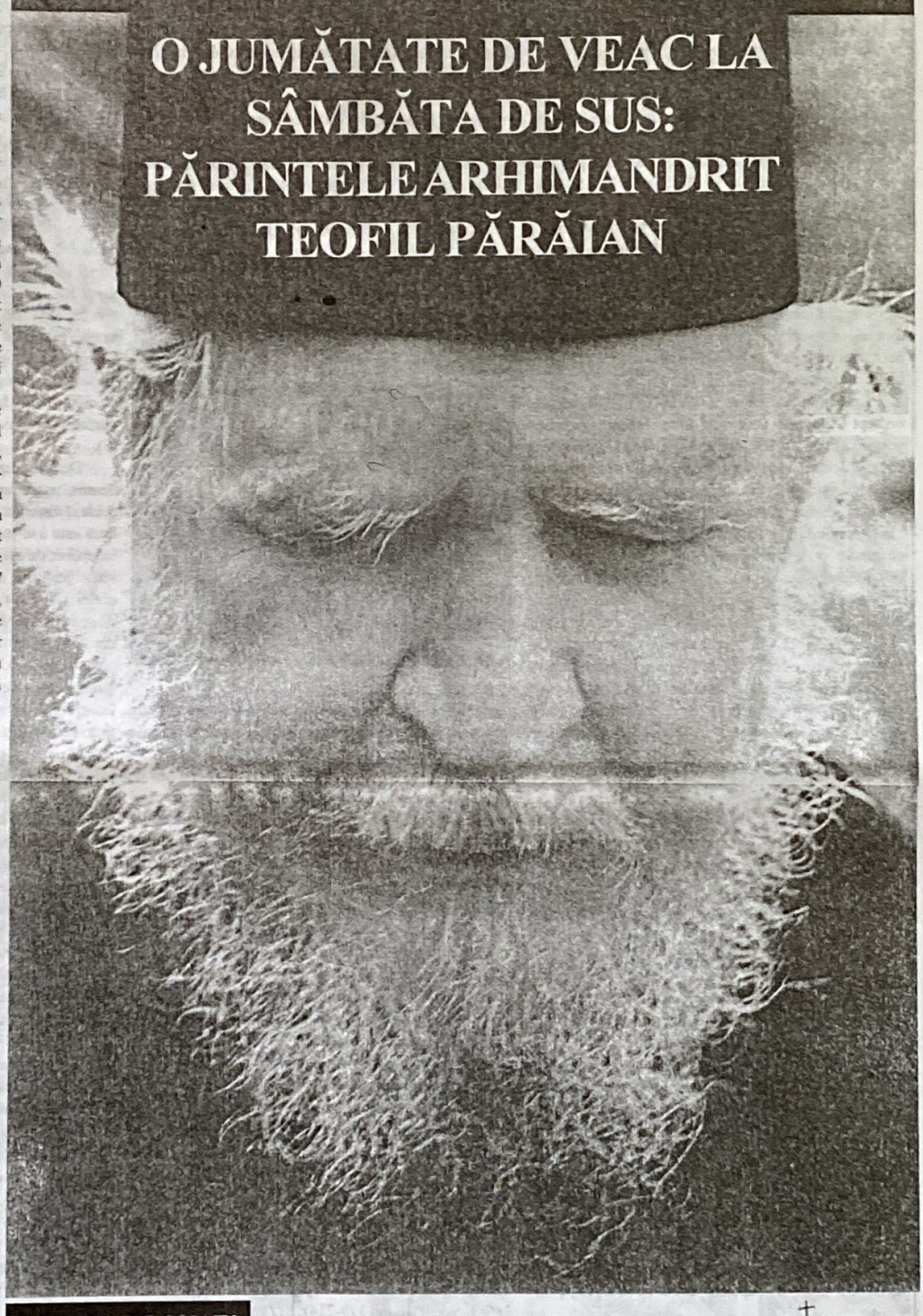

Viaţa mănăstirească de la Sâmbăta de Sus stă sub arcul de spiritualitate care se întinde, ca o punte peste veacuri şi milenii, între maiestatea duhovnicească a Părintelui Arsenie Boca, mutat la Domnul în 1989, şi maiestatea duhovnicească a Părintelui Teofil Părăian, care împlineşte anul acesta o jumătate de veac de ostenitoare şi rodnică vieţuire în sfânta mănăstire Brâncoveanu (unde a intrat în monahism la 1 aprilie 1953, după încheierea studiilor teologice de la Sibiu). Nu este deloc întâmplător că în anii din urmă gândirea duhovnicească a acestor două personalităţi referenţiale ale Ortodoxiei româneşti contemporane a apărut, sintetizată în 800 şi respectiv 750 de capete, în două cărţi ziditoare de suflet şi cu prisosinţă răscumpărătoare ale vremurilor grele pe care ne-a fost dat să le înfruntăm de la cel de-al doilea război mondial încoace.

Pe vrednicul de aleasă pomenire Părinte Arsenie nu mi-a fost dat să-l cunosc în carne şi oase. (M-am dus o dată, plin de bune nădejdi, la Drăgănescu-Mihăileşti, unde încă lucra la pictura bisericii, dar sfinţia sa tocmai plecase la Sinaia... iar apoi... "timpul n-a mai avut răbdare"...) Parcurgând însă paginile volumului *Veniţi de luaţi bucurie!* (Editura Teognost, Cluj-Napoca, 2001), am retrăit ca şi aievea adânca înfiorare pe care am simţit-o pe la începutul anilor '80, când, călăuzit de nepreţuitul meu prieten Grigore Moga, am păşit cu sfială în vatra monahală de la Sâmbăta de Sus, unde am avut şansa şi bucuria de a-l cunoaşte pe Părintele Teofil. Nu mai văzusem niciodată pe cineva cu atâta forţă duhovnicească şi îmi amintesc, pe de altă parte, cât de impresionat am rămas, printre altele, de faptul că sfinţia sa era perfect avizat asupra misticilor spanioli (Sfântul Ioan al Crucii şi Sfânta Teresa de Ávila), pe care eu îi descoperisem pe atunci cu tinerească încântare şi îmi propusesem deja să-i traduc (ceea ce n-am reuşit decât în parte şi abia mult mai târziu). Iar câţiva ani după aceea nu mică mi-a fost mirarea că, revenind la Sâmbăta, bunul părinte, care m-a recunoscut îndată după voce, nu numai că reţinuse numele unui nevrednic ca mine, dar îşi amintea şi fiecare detaliu al discuţiei pe care o purtasem!

Deşi simplă, discretă şi – pentru păcatele mele – nemaireînnoită de atunci, întâlnirea faţă către faţă cu Părintele Teofil a rămas pentru mine una dintre acele *întâlniri esenţiale* de care Dumnezeu ne face parte pe traseul unei vieţi. Şi cu atât mai mare este părerea mea de rău că mulţi ani mai târziu, sub un alt nume (publicistic), cu care semnez penitent şi rândurile de faţă, am ajuns să-l mâhnesc pe Părintele cu o nefericită scăpare de condei şi cu o inabilă expresie a dragostei mele faţă de dumnezeiasca frumuseţe a poeziei Zoricăi Laţcu (Maica Teodosia), în care s-ar fi cuvenit să mă (re)întâlnesc *cu totul altfel* cu marele înduhovnicit...

Tinerilor de azi mă simt dator să le spun: *Fiţi mai puţin sfioşi şi mai smeriţi decât mine, bucuraţi-vă că sunteţi trăitori în aceeaşi vreme cu Părintele Teofil şi nu pregetaţi să vă împărtăşiţi din cuvântul preaputernic al sfinţiei sale, care face părtie în cer neamului nostru românesc!*

Răzvan Codrescu

"Zăpada mieilor" de la Sâmbăta de Sus

Irénée Hausherr

RELAȚIA DINTRE VOCAȚIA CREȘTINĂ ȘI CEA MONAHALĂ (II)

(urmare din numărul trecut)

În contextul în care apare ea, nemenționat aici, această atitudine pare a fi foarte severă. Totuși este vorba de învățătura comună a Sfinților Părinți. Sfântul Vasile cel Mare comentează episodul tânărului bogat (*Matei* 19, 16-30) și, conform aceloraşi principii **(1)**, "bogățiile, ca toate lucrurile din lume, i se dau omului pentru a dobândi dragostea de aproapele și nu pentru a-și cultiva egoismul prin plăceri; dăruind celor lipsiți, bogatul câștigă mai mult decât aceștia. Tu, însă, te întristezi când dai aur, argint și moșii, adică piatră și lut, ca să dobândești viața cea fericită!" **(2)**. "Pentru a rezuma, în această privință, «sophiologia» Sfântului Vasile", scrie Th. Spidlik, "greșeala bogatului este de a-și considera averea ca pe un *bun personal*, ἴδιον **(3)**. Rămâne de văzut ce înseamnă acest adjectiv. El nu exprimă pur și simplu noțiunea de *proprietate*. Un bun dobândit în mod legitim aparține proprietarului său. Atunci, ce poate exprima? Nu se referă nici la dreptul natural pe care-l avem asupra membrelor cu care ne-am născut și cu care vom muri. Tot ce este exterior persoanei mele îmi vine ori din întâmplare (ceea ce un creștin nu poate admite!), ori de la Dumnezeu; "Spune-mi motivul pentru care ai primit-o de la El. Nu este oare nedrept Dumnezeu că a făcut între oameni o repartiție neegală a bunurilor? Pentru ce tu ești bogat și acela sărac? Negreșit, pentru ca tu să-ți primești răsplata bunătății tale și a administrării credincioase a bogăției, iar acela să fie cinstit cu marile recompense ale răbdării. Tu, care bagi totul în sânurile nesăturate ale zgârceniei, cum poți socoti că nu nedreptățești pe nimeni, când lipsești de cele de trai pe nevoiași? Cine-i lacom? Acela care nu se mulțumește cu ceea ce are! Cine-i hoț? Acela care ia cele ce sunt ale fiecăruia dintre noi! Oare nu ești lacom, nu ești hoț când îți însușești cele ce ți-au fost date în administrarea ta? Cel care dezbracă pe cel îmbrăcat se numește borfaș. Merită oare alt nume cel care nu îmbracă pe cel gol, o dată ce poate face asta? Pâinea pe care o ții tu este a celui flămând, haina pe care o păstrezi în lăzile tale este a celui dezbrăcat; încăltămintea care se strică în casele tale este a celui descult; argintul pe care-l ții îngropat este al celui nevoiaș. Deci pe atâția oameni nedreptățești câtora ai putea să le dai din avuțiile tale" **(4)**. Această ultimă frază, atât de șocantă, poate, se înscrie în tradiția ortodoxă: de exemplu, înainte cu două sute de ani, Sfântul Irineu spusese: "Oricine are posibilitatea să-și ajute aproapele și nu o folosește, se face străin de porunca Iubirii" **(5)**.

Ideile mai sus menționate aparțin, de asemenea, Sfântului Ioan Gură de Aur **(6)** și Sfinților Părinți în general. Ideea care revine cel mai frecvent este că bogatul trebuie să fie un administrator chibzuit al averii sale, pentru binele comun. Definiția creștină a dreptului de proprietate nu poate coincide cu cea romană: *Jus utendi et abutendi*. Ar trebui mai degrabă formulată: *Jus utendi et officium elargiendi* sau *Jus et officium secundum caritatem administrandi*. Făcând din Stat unicul proprietar, marxismul i-a atribuit și funcția de unic furnizor, jefuind astfel pe toată lumea; creștinismul nu jefuiește pe nimeni, ci însărcinează pe toată lumea cu o dublă datorie:

1) de a fi pregătiți să renunțe la avere din dragoste pentru Dumnezeu și pentru aproapele;

2) de a renunța cu adevărat la totul, în măsura în care o cere respectarea poruncilor lui Dumnezeu, în special aceea de a-și iubi aproapele, *opere et veritate*, ca pe sine însuși.

Diferența dintre călugări și mireni este mare în raport cu cel de-al doilea punct și nulă în raport cu primul: "Oricine dintre voi, care nu se leapădă de tot ce are, nu poate să fie ucenicul Meu" (*Luca* 14, 33).

3. A treia obligație liber asumată de către călugăr este ὑποταγη, *ascultarea*. De mult timp dreptul canonic și Constituțiile fiecărei societăți religioase au precizat cu exactitate în ce constă legământul ascultării. Conform sensului restrâns al termenului, ascultarea se reduce de fapt la atât: supunerea față de prepus, când el o cere, în virtutea votului depus. Această atitudine ar determina lipsa preocupării pentru desăvârșire de-a lungul întregii vieți, sau cel puțin pentru o mare parte din ea. Chiar și pentru monahi, supunerea nu are valoare în sine, ci prin motivația care o cauzează.

Care este motivația corectă? Latura negativă constă în renunțarea în toate privințele la voia proprie; cea pozitivă presupune acceptarea, în toate privințele, a voii lui Dumnezeu. Revine mereu același lucru: să-L iubești pe Dumnezeu din toată inima ta, din tot sufletul tău, din tot cugetul tău, cu toată puterea ta, ceea ce, ca o consecință logică, postulează în prealabil înlăturarea avariției și a iubirii de sine egocentrice.

Însă toate acestea rămân valabile deopotrivă pentru mirean și monah. Și unul și altul spun în același sens (și trebuie să spună cu aceeași dispoziție sufletească): *Tată, facă-se voia Ta, precum în cer, așa și pe pământ*. În monahism se accentuează renunțarea la voia proprie care însă n-are valoare decât prin prisma acceptării din iubire a voii lui Dumnezeu. S-ar părea că mireanul se bucură de o independență totală, și totuși supunerea constantă față de voia lui Dumnezeu i se impune și lui, la fel ca oricărui creștin, ba chiar la fel ca oricărui om, pentru că aici se află esențialul vocației comune tuturor.

Această permanentă supunere are două aspecte pe care limba greacă le surprinde foarte bine prin doi termeni: υπακοη și υπομονη. Între ei există o diferență: să asculți când Dumnezeu vorbește înseamnă să te supui voii pe care El Și-o exprimă; să rămâi în starea în care El te-a adus înseamnă să te supui voii care ți se impune. Este distincția clasică între ascultarea de bună voie și ascultarea de nevoie, între conformarea activă, atunci când Dumnezeu ne cere să acționăm, și conformarea pasivă, când ne impune să îndurăm ceva. Or, e greu de spus asupra căreia au insistat mai mult Sfinții Părinți: asupra respectării poruncilor, ca mărturii ale voii lui Dumnezeu, Care ne cere să cooperăm prin propria noastră voință, sau asupra acceptării evenimentelor vieții ca manifestări ale voii lui Dumnezeu.

Totuși, să ne mai amintim că Sfântul Grigorie de Nyssa a tratat explicit această temă în opusculele care, de altfel, ar trebui citite integral: 1) *Către Harmonios, despre sensul numelui de creștin* (P. G. 46, 237-250; ediție critică, Jaeger VIII, pp. 125-142); 2) *Către monahul Olimpios, despre desăvârșire și cum trebuie să fie creștinul* (P. G. 46, 251-286; Jaeger VIII, pp. 173-214); 3) *Despre țința cea după Dumnezeu și despre asceza cea adevărată* sau *De Instituto Christiano*, după titlul din colecția Migne. Mult timp ultimei cuvântări i s-a contestat autenticitatea și discuțiile pe această temă încă nu s-au încheiat, în pofida descoperirii textului integral de către M. Jaeger (ed. L. C., pp. 40-89); Gribomont deja a dezmințit afirmațiile lui Jaeger, acceptate cam repede de majoritate; cf. *Dicționar de Spiritualitate*, vol. IV, 2, articolul *Eustațiu de Sevasta*, col. 1710: "Sper să demonstrez, împotriva lui Jaeger, că Sfântul Grigorie de Nyssa se inspiră îndeaproape din *Marea Epistolă a Sfântului Macarie...*" (*Two Rediscovered Works of Ancient Christian Literature: Gregory of Nyssa and Macarius*, Leyde, 1954). Dar, spre deosebire de celelalte două lucrări, a treia se adresează în special călugărilor.

Din nefericire, cele două opuscule despre desăvârșirea creștină încă n-au fost traduse. Există doar un studiu, de altfel excelent, realizat de Sora Mary Emily Keenan, *De Professione Christiana and De perfectione. A study of the Ascetical Doctrine of Saint Gregory of Nyssa*, Harvard University Press, 1950, pp. 167-207.

Întreaga morală creștină se fundamentează pe Persoana Mântuitorului: "Trăsăturile specifice adevăratului creștin sunt cele pe care le cinstim la Iisus Hristos. Pe cele pe care ni le putem împropria le imităm, iar pe cele inaccesibile firii noastre le contemplăm. În consecință, toate numele care derivă din semnificația numelui lui Hristos trebuie să-și reflecte înțelesul asupra vieții creștinului, unele prin împropriere, altele prin cinstire, căci omul lui Dumnezeu trebuie să fie bine pregătit (grecescul αρτιος este tradus prin *desăvârșit*), așa cum spune Apostolul, fără ca vreo faptă rea să-i umbrească virtutea" **(7)**. Sora Keenan conchide în mod just: "Trăsătura marcantă a celor două tratate, în special al celui intitulat *De Perfectionne*, este accentul hristologic al Sfântului Grigorie care susține că este adevărat creștin doar cel care, unit cu Hristos prin credința în El, face să transpară prin comportarea sa virtuoasă comuniunea cu Hristos, unicul izvor al virtuților" **(8)**.

"Deci ce anume trebuie să facă cel care-i considerat demn să poarte numele nobil al lui Hristos? Nimic altceva decât să discearnă fiecare gând sau vorbă sau acțiune a sa, dacă este sau nu în Duhul lui Hristos, lucru ușor de îndeplinit, de altfel..." **(9)**. Iar de va deține un nume fără semnificația lui, așa-zisul creștin riscă să trăiască pățania acelei maimuțe ridicole a cărei poveste Sfântul Grigorie nu se ferește să o istorisească: "Un șarlatan îndemânatic din Alexandria dresase o maimuță să danseze după o compoziție de orchestră. El păcălea spectatorii deghizându-și maimuța cu ajutorul hainelor și al unei măști, până când, într-o zi, un om mai viclean îi dădu pe față șiretlicul. În timp ce nătăfleții și gură-cască aplaudau, acest poznaș aruncă pe scenă o mână de migdale... Dansatorul se grăbi să le înșface; pentru a le sparge mai ușor își smulse masca... și apăru în fața întregii asistențe ca ceea ce nu încetase niciodată a fi: o simplă maimuță..." **(10)**.

Or, să fii cu adevărat ceea ce te și numești, adică să fii asemenea Mântuitorului, El Însuși Chip desăvârșit al Tatălui, iată unica voie a lui Dumnezeu în privința noastră; iar urmarea Fiului lui Dumnezeu întrupat coincide cu lăsarea în voia Lui. Aceasta o cerem noi de la Tatăl prin cuvintele "Vie împărăția Ta". Iar împărăția lui Dumnezeu este incompatibilă cu împărăția păcatului. "Dacă voim deci ca Dumnezeu să stăpânească între noi, atunci nicidecum să nu stăpânească păcatul în trupul nostru muritor (cf. *Romani* 6, 12) și nici să nu ascultăm de poruncile lui, care îndeamnă sufletul nostru spre faptele cărnii și spre lucrări potrivnice lui Dumnezeu, ci să omorâm mădularele noastre, ale omului pământesc (*Coloseni* 3, 5), culegând roadele duhului, pentru ca Domnul să umble în noi ca într-un rai duhovnicesc și să domnească singur peste noi, cu Hristosul Său..." **(11)**.

(Va urma)

(După Irénée Hausherr, "Vocation chrétienne et vocation monastique selon les Pères", în *Orientalia Christiana Analecta*, nr. 183, pp. 464-484)

(Traducere de **Cristina CHECHE**)

---

1. St. Giet, *Les idées et l'action sociale de Saint Basile*, Paris, 1941, p. 104 ss.
2. *In div.*, Omilia VII.
3. *La sophiologie de Saint Basile* , p. 92.
4. *Hom. in illud: Destruam* etc., n. 7 (P. G. 31, 276B ss.).
5. Harvey II, fragment gr. IV, p. 477.
6. E. Legrand, *Saint Jean Chrysostome*, Paris, 1924, partea a II-a, cap. V: avariția, întrebuințarea averilor, cerșetoria.
7. P. G. 46, 456 B și C.
8. *Op. cit.*, p. 206.
9. P. G. 46, 284 C.
10. *De Professionne Christ.* (col. 240 ss.).
11. Origen, *De Oratione*, 25, 3.

CREDINȚA ILUSTRATĂ sau POPASUL TĂU DE SUFLET

Echipa de realizatori ai "Credinței ilustrate"

Marți 4 martie 2003, în foaierul Teatrului Național din București, a avut loc lansarea festivă a revistei lunare *Credința ilustrată*. Au luat cuvântul P. S. Ambrozie (episcop-vicar al Patriarhiei Române), d-l Cristian Tabără (principalul intervievat al primului număr, iar de la numărul al doilea – colaborator al echipei redacționale) și d-l Răzvan Bucuroiu (inițiatorul și redactorul șef al noii publicații). Au fost de față numeroși reprezentanți ai presei și ai lumii culturale bucureștene, precum și ai forurilor bisericești.

Primul număr al revistei (80 de pagini A5 în policromie, la prețul de numai 18000 lei) s-a bucurat de o primire caldă și chiar entuziastă atât din partea presei cât și a cititorilor, tirajul inițial (50000 de exemplare) epuizându-se în prima săptămână de la apariție (ceea ce a dus la o substanțială suplimentare de tiraj). Numărul al doilea, proaspăt apărut la data redactării acestor rânduri, este închinat cu precădere Sfintelor Paști și a fost scos într-un tiraj dublu și cu un număr sporit de pagini (96).

Redacția își propune ca pentru numerele următoare să organizeze lansări sau colocvii și în alte localități, Sibiul numărându-se printre cele avute cu prioritate în vedere, ca veche cetate a Ortodoxiei românești.

Din colectivul redacțional al *Credinței ilustrate* fac parte: Răzvan Bucuroiu (redactor șef), Răzvan Codrescu, Răzvan Ionescu, Dan Micu (redactori), Cristina Delciza Nicolau (secretar de redacție), Dr. Pavel Chirilă, Corina Grid, Cristi Tabără (colaboratori permanenți), Pr. Gheorghe Calciu-Dumitreasa, Fratele Alexandru de la Prodromu – Sf. Munte Athos (corespondenți externi), Răzvan Bucur (Art&Design), Adrian Garganciuc (DTP), precum și un grup de fotografi profesioniști, director executiv fiind Iulian Toma (Esențial Publishing s.r.l.). Difuzarea la scară națională se face prin "Hiparion Distribution", iar o dată cu numărul al treilea se vor putea contracta și abonamente anuale. Adresa Redacției este: **Calea Moșilor 145, et. 1, ap. 1, sector 2, București, tel./fax: 021/2117340, e-mail: redactia@credintailustrata.ro** (unde se primesc și eventualele propuneri de colaborare, revista năzuind o deschidere cât mai largă și un pronunțat caracter interactiv).

Experiență inedită în publicistica creștină de la noi, mai ales prin caracterul de ghid practic al credinței și prin excelența ținutei sale grafice, revista se adresează unui public divers, aparținând tuturor marilor religii și confesiuni, dar se situează principial pe o poziție ortodoxă de tip ecumenic, acordând o atenție specială – și credem că lesne de înțeles – tradiției religioase și culturale românești.

(D. A.)

Cristian Tabără la lansarea "Credinței ilustrute"

CEI PATRU RĂZVANI...

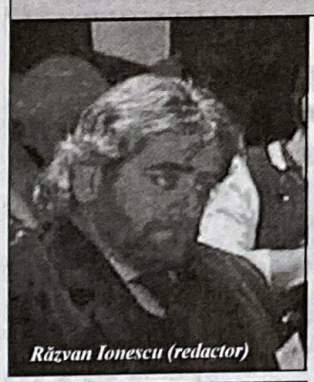
Răzvan Ionescu (redactor)

Răzvan Bucuroiu (redactor-șef)

Răzvan Codrescu (redactor)

Răzvan Bucur (Art&Design)

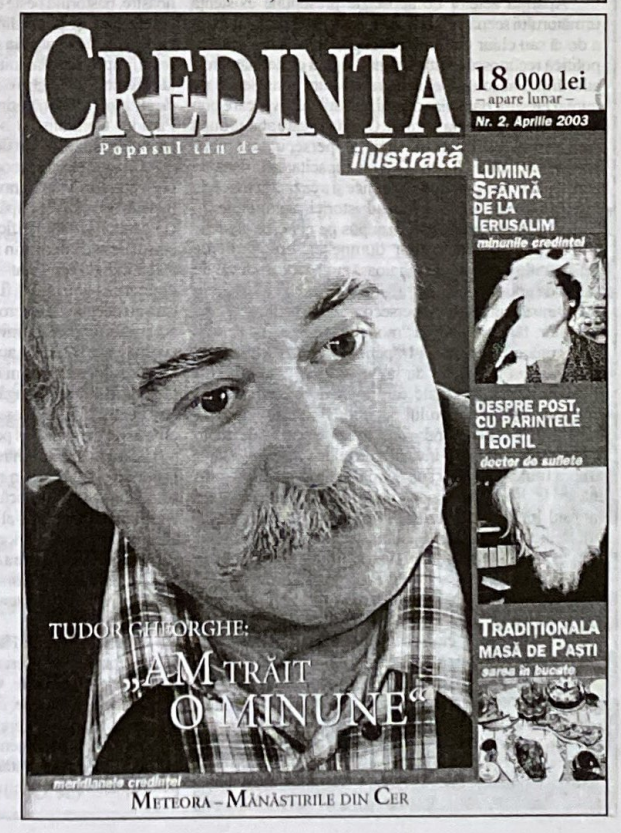

APOSTAZIA LA ROMÂNI

Într-o lume guvernată de relativism, a vorbi despre "apostazie" şi "apostaţi", constituie un sobiect anacronic. A caracteriza drept apostazie lichelismul politic, un comportament frecvent în lumea personajelor care se cred îndrituite să conducă treburile cetăţii, este mai mult decât o exagerare. Parlamentarii Duvăz şi Sasu, ultimul caz care se adaugă numerosului detaşament de transfugi în permanentă migraţie spre partidul aflat la putere, nu sunt "apostaţi", ci reziduuri morale ale unei societăţi aflate într-un proces de degradare morală progresivă. În schimb, recentul "caz" Emil Hurezeanu, gazetarul care, după ce şi-a creat un nume prin activitatea desfăşurată în perioada "războiului rece" la oficiile occidentale de propagandă anticomunistă, a devenit peste noapte "consilier personal" al lui Adrian Năstase, prim-ministrul României şi preşedintele Partidului Social Democrat, un partid de cea mai pură extracţie comunistă, ne invită să reflectăm asupra fenomenului apostaziei în versiune contemporană.

În accepţiune originară, prin apostazie se înţelege actul de lepădare de o religie în favoarea alteia. În concepţia Vechiului Testament, apostazia are la origine, întotdeauna, un instigator, care-l îndeamnă pe credincios să se lepede de adevăratul Dumnezeu, Moise prescriind care trebuie să fie reacţia radicală într-o astfel de situaţie: "Dacă te îndeamnă, în taină, fratele tău (...), sau prietenul tău (...), zicându-ţi: «Haidem să slujim altor dumnezei, pe care tu şi părinţii tăi nu i-aţi ştiut» (...), să nu te învoieşti cu ei, nici să-i asculţi (...). Ci ucide-i; mâna ta să fie înaintea tuturor asupra lor, ca să-i ucidă, şi apoi să urmeze mâinile a tot poporul" (*Deuteronomul* 13, 6-9).

Spre deosebire de spiritul sanguinar al Vechiului Testament, în care accentul este pus pe modul în care trebuie sancţionat apostatul, în Predica de pe munte Iisus dezvăluie *cauza* care-l împinge pe om spre apostazie. "Nimeni nu poate să slujească la doi domni. căci sau pe unul îl va urî şi pe celălalt îl va iubi, sau de unul se va lipi şi pe celălalt îl va dispreţui: nu puteţi să slujiţi lui Dumnezeu şi lui Mamona" (*Matei* 6, 24). Aşadar, la originea lepădării se găseşte *Mamona*, demonul banului, al avariţiei, al egoismului, al posesiunii bunurilor materiale.

Apariţia actelor de apostazie presupune existenţa următorului scenariu: prezenţa în sânul aceleiaşi populaţii a două sau chiar mai multor religii, din acestea puterea politică recunoscând numai una singură ca deţinătoare a adevărului absolut. Celelalte religii sunt considerate nu numai eresuri, dar chiar organizaţii subversive, care pun în primejdie existenţa statului. O situaţie care atrage după sine scoaterea în afara legii şi persecutarea non-conformismului religios. Şi cum capacitatea umană de rezistenţă în faţa presiunilor psihice şi a caznelor fizice, la care, de multe ori, de-a lungul istoriei, autorităţile, în numele religiei oficiale, i-au supus pe cei care credeau altfel şi se închinau altor dumnezei, este limitată, persecuţiile cu motivaţie religioasă au provocat adevărate valuri de apostazie.

Dintre nenumăratele persecuţii consemnate de istoria religiilor, fără îndoială că "modelul clasic" îl constituie persecuţia creştinilor din Imperiul roman. Timp de trei secole, până la edictul de la Milan (313), sub diferiţi împăraţi, cu o intensitate care a variat după gradul de înverşunare al iniţiatorului persecuţiei, creştinii au fost hăituiţi fără milă, fiind consideraţi vinovaţi de toate calamităţile naturale şi invaziile duşmane care s-au abătut asupra Imperiului. Dar sub formă instituţionalizată, prin măsuri legislative cu caracter generalizat, aplicate pe tot întinsul Imperiului, persecuţia creştinilor a avut loc în urma edictului emis de împăratul Traianus Decius în anul 250.

"Toţi creştinii – scrie Pr. Prof. Ioan Rămureanu în capitolul intitulat «Persecuţiile» din *Istoria bisericească universală* – de orice stare şi vârstă, şi chiar cei doar bănuiţi a fi creştini, erau obligaţi să se prezinte înaintea unei comisii de stat şi să facă acte de adeziune la păgânism: sacrificii, libaţiuni, participare la ospeţe sacre. Creştinii au fost chemaţi nominal, după liste întocmite de autorităţi, şi invitaţi să sacrifice zeilor. Celor ce făceau aceasta, li se eliberau certificate (*libelli*). Fugarilor li se confisca averea, iar la întoarcere erau ucişi. Cei care nu veneau singuri erau aduşi cu forţa. Mărturisitorii credinţei creştine erau aruncaţi în închisoare şi torturaţi. Unii erau chiar ucişi, spre a fi intimidaţi ceilalţi creştini. Autoritatea romană urmărea nu numai pedepsirea creştinilor, ci mai ales *apostasierea* lor de la credinţa creştină, negarea lui Hristos. Ne dă mărturie în privinţa aceasta Origen, care spune: «Judecătorii se întristează, dacă chinurile sunt suportate cu curaj; dimpotrivă, bucuria lor este fără margini, când pot triumfa asupra unui creştin» (*Contra Celsum*, VIII, 7)".

Cine nu a uitat cum s-a desfăşurat procesul de convertire al românilor la comunism – creşterea numărului de membri de partid de la *cei 800*, cu care Ana Pauker a pornit la drum, până la *cele peste 4 milioane* pe care Ceauşescu le-a lăsat în urma sa – nu se poate să nu fie surprins de similitudinea metodelor folosite atât de romani, cât şi de comunişti pentru a-i constrânge pe creştini să se lepede de Hristos. În ambele cazuri apostazia creştinilor urmărea realizarea unei unităţi de credinţă, pe temeiul căreia se putea ajunge la dominaţia mondială. Dacă însă pentru lumea romană unitatea se realiza prin practicarea aceluiaşi cult, cu privire la comunism s-ar putea obiecta că are la bază doar convingeri politice, fără implicaţii religioase. O înţelegere fundamental greşită. Marxismul are toate caracterele definitorii ale unei *religii*. În primul rând, pretenţia de a deţine "adevărul absolut". Marxiştii consideră "materialismul dialectic şi istoric" (catehismul acestei religii) ca fiind nu doar una dintre multele concepţii filozofice consemnate în tratatele de istoria filozofiei, ci "Filosofia" (cu majusculă). Actualii "neomarxişti", care se străduiesc în Occident să resuscite ideile Profetului lor, nu mai fac nici un secret din calitatea de religie a marxismului, pe care-l caracterizează ca "religie fără Dumnezeu". Filozoful evreu Ernst Bloch, unul dintre fervenţii teoreticieni ai "neomarxismului", aduce câteva precizări în legătură cu această ciudată religie: "În locul lui Dumnezeu, un Paradis pământesc; stadiul final, fericirea absolută: o stare care există în germene aici pe pământ, spre care materia, în automişcarea ei dialectică, se îndreaptă".

Aşadar, "Împărăţia lui Dumnezeu, fără Dumnezeu"!

Dezvăluirea adevăratului chip al comunismului – religia fără Dumnezeu – face ca toţi creştinii care au aderat la comunism, devenind membri de partid, să se facă vinovaţi faţă de Biserică de păcatul apostaziei. Dar Biserica zilelor noastre, păstorind peste din ce în ce mai puţini "credincioşi practicanţi" şi peste din ce în ce mai mulţi "creştini cu numele", nu a avut tăria să acţioneze în spiritul principiului rostit limpede de Mântuitorul: "Nimeni nu poate să slujească la doi domni". A închis ochii în faţa lepădării de *Mărturisirea de credinţă* creştină prin semnarea actului de aderiune la Partidul Comunist şi s-a sfiit să dea curs prevederilor canonice pentru astfel de cazuri.

Cu totul altfel a procedat însă Biserica ieşită din furtuna persecuţiilor. După gravitatea actului de apostazie, *lapsi* (cei căzuţi) au fost împărţiţi în patru categorii: *sacrificati*, cei care au adus sacrificii zeilor; *thurificati*, cei care i-au cinstit pe zei numai prin ardere de tămâie; *libellatici*, cei ce au obţinut un certificat – *libellus* – din partea autorităţilor, obţinut pe bani, fără să fi înfăptuit jertfa; *acta facientes*, cei care au declarat la interogatoriu că nu sunt creştini. Pe toţi aceştia, în funcţie de gravitatea vinei lor, Biserica i-a obligat la penitenţă. Totodată, au fost consemnate numele şi faptele numeroşilor martiri şi mărturisitori creştini care au înfruntat urgia prigonitorilor păgâni.

Pentru cine cunoaşte istoria comunismului din surse obiective, dar mai ales pentru cei care au trăit comunismul pe viu, asemănările dintre persecuţiile creştinilor în numele zeilor păgâni şi cele în numele "religiei fără Dumnezeu" sunt izbitoare. Dar dacă Biserica din primele veacuri ale creştinismului a luat atitudine în faţa prigoanei, ţinând evidenţa actelor martirice şi impunând penitenţe apostaţilor, Biserica zilelor noastre a adoptat o poziţie, cel puţin ciudată, atât în perioada cât comunismul a deţinut puterea, cât şi după ce represiunea, teroarea şi crimele au luat sfârşit, în decembrie '89.

Biserica Sfinţilor Părinţi s-a străduit să ţină o evidenţă cât mai completă a suferinţelor îndurate de martiri, colectând copii de pe procesele verbale de judecată, obţinute de creştini de la tribunale, ca şi mărturii ale contemporanilor despre chinurile la care au fost supuşi mărturisitorii lui Hristos. Aceste documente şi mărturii erau făcute cunoscute la cult, pentru îmbărbătarea credincioşilor, şi erau păstrate, pentru posteritatea lumii creştine. Biserica zilelor noastre se ţine departe de memoria tragediei pe care ţara a trăit-o vreme de o jumătate de veac şi nu se implică nici în eforturile de dezvăluire a adevărului despre prigonirea creştinilor în anii comunismului, nici în aflarea celor care s-au lepădat de legea creştină, devenind mărturisitori ai "religiei fără Dumnezeu". Astfel s-a ajuns ca o îndatorire care ar fi trebuit iniţiată şi dusă la bun sfârşit de Biserică să fie încredinţată unei "instituţii guvernamentale" – CNSAS, în fapt un viespar comunist în care figuri dubioase, ca de-acum celebrul Onişoru, flancat de locotenenţii săi, unelte ale SRI-ului, să se căznească din răsputeri să-i împiedice pe Dinescu, Patapievici şi Pleşu să pătrundă în tainele Securităţii şi să aducă efectiv la cunoştinţa opiniei publice crimele săvârşite de aparatul de represiune comunist.

Dar lucrurile nu s-au oprit aici. În decembrie '89 regimul comunist s-a prăbuşit. Şi peste noapte, cu câteva excepţii nesemnificative, toate cele 4 milioane de comunişti, cei mai mulţi făcând parte din categoria celor care abjuraseră creştinismul pentru "religia comunistă", au abjurat din nou; de data asta pentru "democraţie". Aşadar, un alt caz de *apostazie în masă*! Argumentele în sprijinul acestei teze ne sunt furnizate de Vladimir Volkoff în eseul intitulat *De ce nu sunt decât pe jumătate democrat*, din care extragem următoarele pasaje:

"Democraţia, care a fost, să ne aducem aminte, un mod printre altele de a desemna guvernanţii, ne este prezentată astăzi ca un fel de religie sau de-a dreptul ca o religie a religiilor. Din religie, are deja esenţialul: pretenţia de a deţine monopolul adevărului (...). Ea are propriul său catehism: drepturile omului. În afara drepturilor omului nu există mântuire. Democraţia modernă mai conţine şi alte elemente indispensabile oricărei religii. Un paradis: ţările democratice liberale, înzestrate de preferinţă, cu o legislaţie anglo-saxonă. Un purgatoriu: dictaturile de stânga. Un infern: aşa-zisele dictaturi de dreapta. Un cler instituţionalizat: gânditorii însărcinaţi să adapteze tezele marxiste la societăţile liberale. Un cler secular: jurnaliştii însărcinaţi să răspândească doctrina. Locaşe de cult: marile emisiuni televizate (...). Indulgenţe: livrate să pedepsească pe oricine ar pune sub semnul întrebării versiunea oficială a istoriei. Şi chiar armate însărcinate cu evanghelizarea non-democraţiilor «prin foc şi fier»..."

Dincolo de ironia, pe alocuri acidă, care străbate eseul lui Volkoff, acesta enunţă un adevăr fundamental: *atât marxismul, cât şi democraţia sunt religii*. Religii din categoria "religiilor fără Dumnezeu". Aşa se explică de ce, după terminarea "războiului rece", apostaziile de la marxism la democraţie şi de la democraţie la marxism nu necesită intervenţia organelor de represiune ale celor două sisteme. În speţă, Ion Iliescu şi întreg detaşamentul de activişti şi securişti din fostul P.C.R. se pot metamorfoza în social-democraţi, la fel cum democratul Emil Hurezeanu poate deveni consilierul lui Adrian Năstase, a cărui social-democraţie este de cea mai pură esenţă marxistă.

Gabriel CONSTANTINESCU

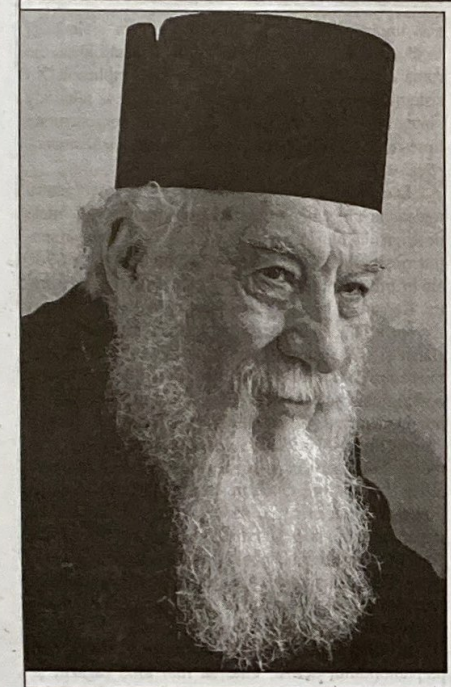

PĂRINTELE GHEORGHE CALCIU LA 25 DE ANI DE LA CELE 7 CUVINTE CĂTRE TINERI

În primăvara aceasta se împlinesc 25 de ani de când Părintele Gheorghe Calciu-Dumitreasa (n. 1925), pe atunci profesor de franceză şi Noul Testament la Seminarul Teologic Ortodox din Bucureşti, a ţinut, la Biserica Radu-Vodă, în Postul Mare al anului 1978, cele 7 cuvinte către tineri, criticând făţiş, cu un "curaj sinucigaş" (S. Dumitrescu), îndoctrinarea ateistă a tineretului, lipsa de reacţie a autorităţilor bisericeşti şi începutul campaniei scelerate de dărâmare a bisericilor.

Arestat şi condamnat la 10 ani de închisoare (în tinereţe mai făcuse 16, tot ca deţinut politic, trecând inclusiv prin iadul de la Piteşti), a executat numai jumătate din condamnare, fiind pus în libertate în urma presiunilor internaţionale, dar văzându-se obligat să părăsească ţara, cu întreaga familie, în 1985.

Stabilit în Statele Unite (unde acum este parohul bisericii româneşti "Sfânta Cruce" din Alexandria, Virginia, lângă Washington D. C.), şi-a continuat lupta pentru Hristos şi poporul român, iar din 1988 a fost ales preşedinte de onoare al *Romfest*-ului (festivitate bienală a românilor de pretutindeni, cu un puternic caracter anticomunist, desfăşurată iniţial în exil, iar din 1998 strămutată în ţară). După evenimentele din decembrie 1989, a fost în mai multe rânduri în România, unde tinerii au continuat să-l iubească şi să-l caute, şi unde, începând din 1996, i-au apărut mai multe cărţi, iar numele său a fost o prezenţă constantă în presa creştină (şi îndeosebi în paginile *Punctelor cardinale*).

Anul acesta, la începutul lunii martie, Părintele Calciu, venit pentru scurtă vreme în ţară, spre a pregăti noua ediţie *Romfest* de la Galaţi-Cahul (ce urmează să aibă loc în luna octombrie), a fost invitat să conferenţieze în Aula Magna a Facultăţii de Drept de la Universitatea din Bucureşti. Organizat de Liga Studenţilor, cu sprijinul revistei *Credinţa ilustrată* (la care Părintele Calciu este corespodent permanent), colocviul l-a avut ca invitat şi pe prof. univ. dr. Ilie Bădescu (şeful Catedrei de Sociologie din cadrul Facultăţii de Sociologie şi Asistenţă Socială a Universităţii bucureştene), iar moderator a fost publicistul Răzvan Codrescu. Tema colocviului (ce a beneficiat de o numeroasă şi caldă asistenţă) a fost "Ortodoxia şi provocările lumii contemporane", iar principala idee care s-a desprins din memorabilul cuvânt al Părintelui Calciu a fost aceea că *păzirea credinţei* nu trebuie să împiedice *practica iubirii*, vrajba dintre confesiuni reprezentând o mare primejdie pentru prezentul şi viitorul lumii creştine. ***(D. A.)***

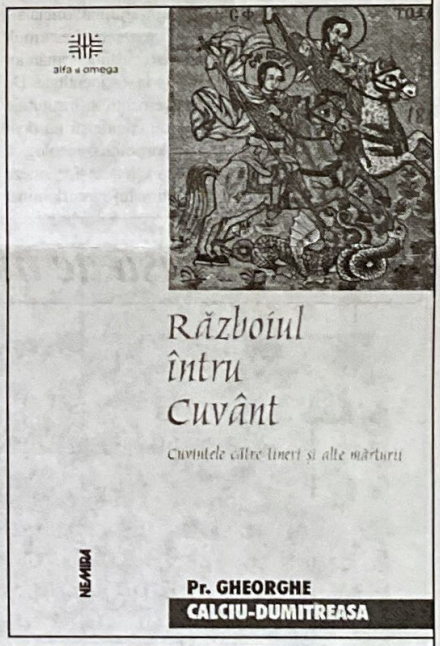

LIGA STUDENŢILOR
DIN UNIVERSITATEA DIN BUCUREŞTI

cu sprijinul revistei
CREDINŢA

vă invită la conferinţa cu titlul:

ORTODOXIA ŞI PROVOCĂRILE LUMII CONTEMPORANE

Invitaţi:

Părintele GHEORGHE CALCIU-DUMITREASA
Parohul Bisericii Româneşti "Sfânta Cruce" (Washington DC)

Profesor Universitar Doctor ILIE BĂDESCU
Şeful Catedrei de Sociologie a Facultăţii de Sociologie şi Asistenţă Socială

Moderator: Răzvan Codrescu - redactor *Credinţa ilustrată*

Marţi, 11 martie 2003, orele 18.30

Aula Magna a Facultăţii de Drept – Universitatea din Bucureşti

DUPĂ 85 DE ANI DE LA UNIREA BASARABIEI CU ROMÂNIA

Cu 85 de ani în urmă, la Chișinău, pe 27 martie (stil vechi; 9 aprilie, stil nou), "În numele Poporului Basarabiei", Sfatul Țării declara că "Republica Democratică Moldovenească (Basarabia), în hotarele ei dintre Prut, Nistru, Dunăre, Marea Neagră și vechile granițe cu Austria, ruptă de Rusia acum o sută de ani și mai bine din trupul vechii Moldove, în puterea dreptului istoric și dreptului de neam, pe baza principiului ca popoarele singure să-și hotărască soarta lor, de azi înainte și pentru totdeauna se unește cu Mama sa, România".

Unirea de atunci a fost posibilă nu numai datorită condițiilor generate de prăbușirea Imperiului țarist și haosului provocat de bolșevizarea Rusiei, ci, în primul rând, ca urmare a unor viguroase și coerente acțiuni menite să împlinească idealul național al Reîntregirii. Realitatea că toate marile înfăptuiri legate de unitatea și neatârnarea politico-statală românească s-au putut realiza numai în împrejurările în care "Marele vecin de la Răsărit" s-a aflat în impas trebuie să rămână un permanent *memento*, precum la fel de necesar este a se avea mereu în vedere calitatea celor aflați la cârma destinelor naționale în momente de cumpănă sau de răscruce. Personalitățile luminoase ale istoriei românești, atunci când imperativele destinului au cerut-o, au știut să mobilizeze și să canalizeze energiile națiunii, cu ale cărei idealuri și interese s-au confundat pe de-a-ntregul. Ce-a mai rămas, după 85 de ani, din entuziasmul și capacitatea de acțiune și sacrificiu este lesne de observat în jalnicele realități cotidiene de pe ambele maluri ale Prutului...

Dacă limba rusă are (sau nu) statut de limbă "oficială", ori rămâne doar "mijloc de comunicare curentă", este mult mai puțin important decât atitudinea și conștiința românilor basarabeni înșiși cu privire la propria lor identitate. De aceea, nu este de așteptat ca guvernanții și instituțiile statului "moldovenesc" (condus de comuniști nu doar declarați, ci și mândri de identitatea lor politico-ideologică și de antiromânismul lor notoriu) să funcționeze și să acționeze firesc și corect în nici o privință. În climatul intern dominat de componenta filorusă și în starea de tensiune ce domnește în lume în urma declanșării războiului din Irak, nu este de presupus ca în Basarabia mersul lucrurilor să-și găsească prea curând făgașul normalității.

Cu creierele spălate și sufletele mutilate de educația comunistă atee de sub ocupația sovietică, actualii locuitori maturi ai Basarabiei – românii, în primul rând – rămân, din nefericire, o masă informă și incoerentă. Lumea românească dintre Prut și Nistru, profund marcată de tarele unui secol de colonialism țarist, peste care s-au suprapus dezastrele terorii sovietice, potențate în prezent de toate fărădelegile și anormalitățile haosului postcomunist, rămâne în continuare un tărâm al debusolării și al incertitudinilor, incapabilă de regăsire de sine. Și asta cu atât mai mult cu cât în dreapta Prutului lipsește reperul necesar.

Stricăciunile mutilatoare petrecute în esența spiritului uman în deceniile comuniste își arată "roadele" prin efecte devastatoare în lumea de azi. Într-o stare de dezordine mondială abil planificată, într-o lume a tuturor calamităților și a impunerii voinței forțelor oculte prin violență și încălcarea fățișă a oricărei legalități sau moralități, idealurile românești de unitate au toate garanțiile neîmplinirii. Din sistemul obiectivelor "strategice" privitoare la feluritele "integrări" românești în diferite structuri conjuncturale lipsește tocmai componenta esențială a *integrării româno-române*.

Din păcate, Unirea din 1918 nu a fost "pentru totdeauna". În schimb, se manifestă curent consecințele de acum uitatului Pact Molotov-Ribbentrop. Doar în spațiul românesc această fărădelege, înfăptuită cu peste 60 de ani în urmă, continuă să producă efecte. În România ca și în "Republica Moldova" regimul corupției atotcuprinzătoare, al fărădelegilor instituționalizate, al tranziției fără sfârșit și spre nicăieri, toate își au originile în aceeași moștenire lăsată de comunism. Niciunde în Europa postcomunistă moștenirea "marxist-leninistă" nu este mai împovărătoare ca în spațiul românesc. În nici o altă țară "fostă", discursul oficial nu este mai demagogic și nu se mulează mai pervers pe propaganda mondialistă a noii ordini *new-age*-iste. Oportunismul duplicitar, ambalat în limbaj adecvat, ornat cu vădite accente de cinism, se împletește "armonios" cu slugărnicia grețoasă în folosul "mai marilor lumii". Dincolo de vorbe, faptele "aleșilor națiunii" dovedesc că ceea ce-i preocupă cu adevărat sunt *propriile* privilegii, pe care le apără cu ferocitate, într-o strânsă solidaritate a fărădelegilor.

În mizeria de acasă și pe fundalul tensionat al mapamondului actual, cine să mai aibă răgazul și preocuparea pentru aniversări care nu mai prezintă nici o importanță?! Și pe cine să mai intereseze că minoritatea rusofonă din Basarabia se simte mai aproape de Rusia decât oricând?! Dar dacă acest fapt nu este surprinzător pentru nimeni, constatarea (rezultată din recente sondaje de opinie) că "moldovenii", în majoritatea lor, sunt regăsiți în aceeași "apropiere" rusească, mai degrabă decât în cea a României, este mai mult decât întristătoare.

Nicolae POP

Istoria scrisă de mână (II)

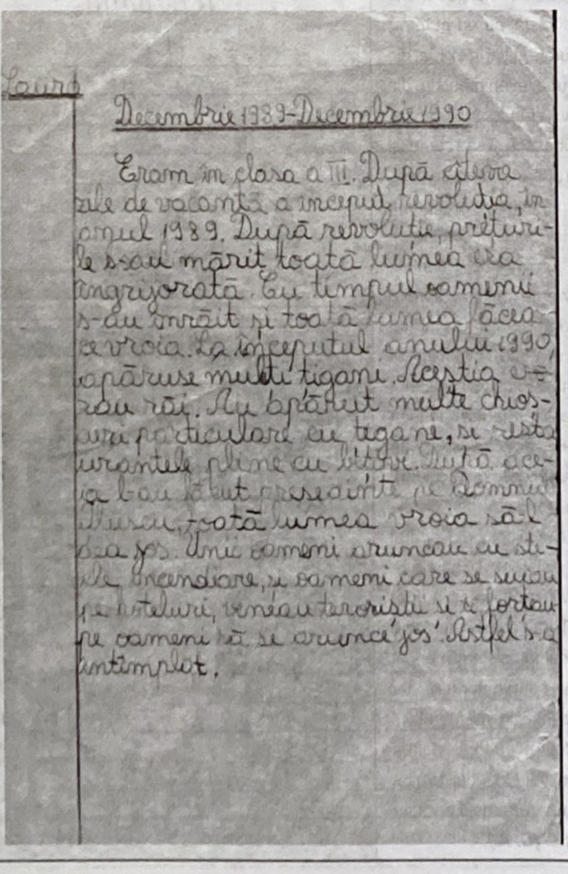

Laura

Decembrie 1989–Decembrie 1990

Eram în clasa a III. După câteva zile de vacanță a început revoluția, în anul 1989. După revoluție, prețurile s-au mărit toată lumea era îngrijorată. Cu timpul oamenii s-au înrăit și toată lumea făcea ce vroia. La începutul anului 1990, apăruse mulți țigani. Aceștia erau răi. Au apărut multe chioșcuri particulare cu țigani, și restaurantele pline cu bețivi. După aceea l-au făcut președinte pe Domnul Iliescu, toată lumea vroia să-l dea jos. Unii oameni aruncau cu sticle incendiare, și oameni care se suiau pe hoteluri, vânau teroriști și îi forțau pe oameni să se arunce jos. Astfel s-a întîmplat.

PRESA NOASTRĂ CEA DE TOATE ZILELE

Presa noastră postdecembristă (îndeosebi cea cotidiană) este lăudată adeseori nu doar ca "a patra putere în stat", dar și ca substitut al unei adevărate opoziții democratice la actuala putere de sorginte neocomunistă. Din nefericire, nivelul calitativ al cotidienelor românești lasă mult de dorit sub aspect intelectual și deontologic, iar faptul că pe Internet pot circula colecții de "perle" precum cea de mai jos – adevărate "capodopere" de umor involuntar – ar trebui să ardă obrazul oricărui om de presă din România...

- "Detaliu nefericit, această femeie fusese deja victima unui accident mortal cu un an înainte." (*Libertatea*)
- "Din nou ieri se formase coadă, în fața găurii de pe Calea Văcărești." (*Libertatea*)
- "E pe bune! Firul vieții victimei a fost sugrumat cu sălbăticie, cu multiple lovituri de cuțit." (*Libertatea*)
- "Avea doar o strangulație superficială la umăr..." (*Libertatea*)
- "Misterul femeii tăiate în bucăți rămâne întreg!" (*Evenimentul zilei*)
- "Biserica fiind în reparații, victimele accidentului au fost comemorate în sala de festivități a primăriei." (*Evenimentul zilei*)
- "Toți purtau o cârpă la braț..." (*Evenimentul zilei*)
- "Familia mulțumește călduros celor care au luat parte la decesul scumpei lor Elisabeta M." (*România liberă*, rubrica "Decese")
- "Apa oceanului și clima sunt foarte umede în această regiune." (*România liberă*)
- "Arestarea s-a operat fără infuziune de sânge." (*Național*)
- "Raportul poliției relevă că victima s-a sinucis singură." (*Actualitatea bănățeană*)
- "Spitalul județean a fost dotat cu un aparat de reanimare după ultimul strigăt". (*Monitorul de Cluj*)
- "Găurile din lenjeria lui lăsau să se întrevadă o familie săracă..." (*Monitorul de Timișoara*)

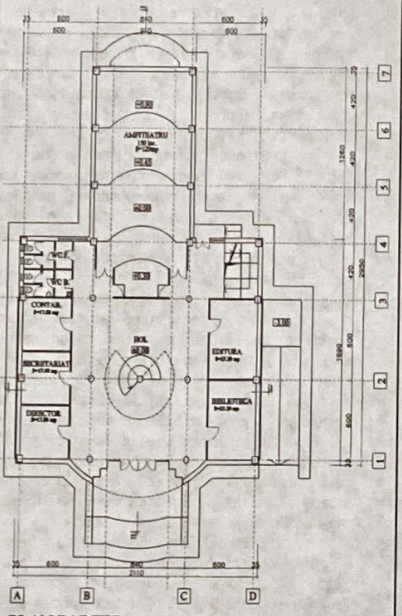

PLAN PARTER SCARA 1:200

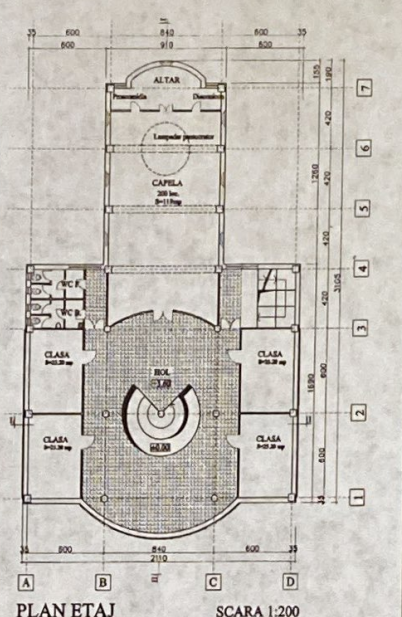

PLAN ETAJ SCARA 1:200

ASOCIAŢIA MEDICALĂ CREŞTINĂ «CHRISTIANA»

Şos. Pantelimon, nr. 27, sector 2, Bucureşti; E-mail: chr@mediasat.ro

INITIATIVA ÎNFIINŢĂRII: un grup de medici şi preoţi ortodocşi din Bucureşti.
ANUL ÎNFIINŢĂRII: 1990.
TEMEIUL STATUTAR: asociaţie creştin-ortodoxă de caritate; acordă asistenţă medicală, socială şi spirituală; promovează conceptul de **medicină creştină**.

REALIZĂRI PÂNĂ ÎN PREZENT

- 27 de filiale în România, cu învăţământ medical preuniversitar (peste 10.000 de absolvenţi şi 5.000 elevi în curs de şcolarizare);
- sponsorizarea a o sută monahii şi elevi săraci pentru efectuarea studiilor de medic şi asistent medical;
- editură profilată pe teme medicale şi teologice (peste 60 titluri de carte editate);
- a iniţiat şi sprijinit substanţial înfiinţarea a trei mănăstiri, dintre care două cu slujire medicală;
- a organizat 12 simpozioane şi numeroase schimburi de experienţă, în ţară şi străinătate, pe teme medicale şi de filantropie.

IMPASUL ACTUAL AL ASOCIAŢIEI

În Bucureşti, activitatea Asociaţiei, în principal a şcolii şi a editurii, se desfăşoară într-o clădire închiriată, provizorie, improprie, motiv pentru care există riscul ca Ministerul Educaţiei şi Cercetării să nu mai acorde şcolii avizul de funcţionare.

Pentru construirea unui sediu propriu, conform proiectului anexat, Asociaţia are nevoie de cca 140.000 dolari SUA.

Vă rugăm să contribuiţi, în limita posibilităţilor, la acest proiect.

Cu recunoştinţă,
Dr. Pavel Chirilă, Preşedinte

Persoane de contact: **Dr. Pavel Chirilă**, preşedinte al Asociaţiei (tel: 4915133); **Prof. Elizeta Dincă**, director al şcolii (252 05 17); **Biol. Nicoleta Macovei**, manager al şcolii (tel: 448 03 07).

Cont în valută:
ROMANIAN BANK FOR DEVELOPMENT GSG
Bucharest Branch
4 Doamnei Street, 3 District Bucharest, Romania
Account: **S410251100296130457**
Code Swift: **BRDEROBU**
Titular cont: **A.F.M.C. CHRISTIANA** (Şos. Pantelimon, nr. 27, sector 2, Bucureşti, cod postal 73381)

Cont în lei:
A.F.M.C. CHRISTIANA
B.R.D. – S.M.B.
251100996130457

BIBLIOTECA "CHRISTIANA"

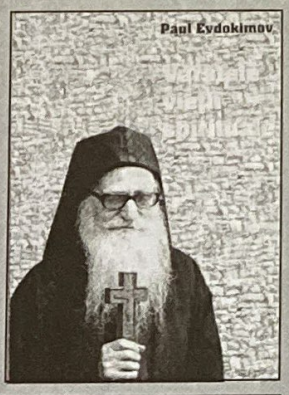

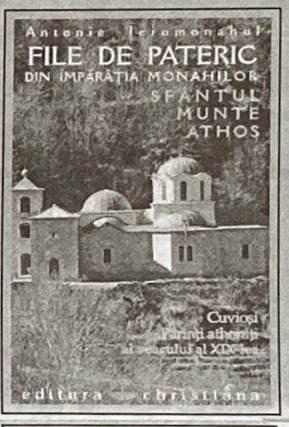

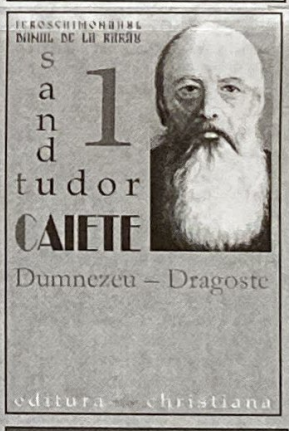

Editura PUNCTE CARDINALE

Gabriel CONSTANTINESCU (director),
Răzvan CODRESCU (redactor şef),
Demostene ANDRONESCU (redactor şef-adjunct),
Ligia BANEA (secretar de redacţie), Marcel PETRIŞOR, Florea TIBERIAN
Adresa Redacţiei: 2400 SIBIU - Calea Dumbrăvii 109, tel./fax 0269/422536

Tehnoredactare computerizată "PUNCTE CARDINALE"
Masib S.R.L Printing Company

PRIN PATIMI SPRE ÎNVIERE

Din Duminica Floriilor, care precede Săptămâna Patimilor, până în Duminica Tomei (numită în popor şi "Paştele cel mic"), care încheie Săptămâna Luminată, creştinătatea stă sub semnul *timpului pascal*.

Dacă săptămâna de după Înviere, purtând pecetea luminii, este una de binecuvântată bucurie, cea dintre Florii şi Înviere, purtând pecetea întunericului, este una de cernită reculegere şi de compătimire cu Hristos. Ea se cheamă Săptămâna Mare sau Săptămâna Patimilor, când seară de seară, din Duminica Floriilor şi până în Vinerea Mare, au loc în biserici slujbele numite *Denii*, în care se face pomenire despre toate prin câte a trecut Iisus, de la sosirea Sa în Ierusalim şi până la moartea Sa pe cruce. Numele acestor slujbe de seară provine din limba slavonă, unde *denie* are înţelesul de "veghe" sau "priveghere".

Rememorăm mai jos, mai cu seamă pentru cititorii mai tineri şi mai puţin familiarizaţi cu viaţa Bisericii, traseul Patimilor Domnului, aşa cum este el cinstit şi trăit de 2000 de ani în tradiţia răsăriteană. *(R. C.)*

Auzind că Învăţătorul este gata să urce la Ierusalim şi ştiind că mai marii cetăţii îi puseseră gând rău, proprii Lui ucenici s-au codit să-L urmeze într-acolo. Iată însă că Toma Geamănul (*Didymos*), unul dintre cei 12, îi îmbărbătează şi pe ceilalţi, zicând: "Să mergem şi noi şi să murim cu El!" (*Ioan* 11, 16). Drumul Patimilor începe cu *intrarea Domnului în Ierusalim*, când poporul care peste câteva zile Îi va cere moartea ("Să fie răstignit! Sângele lui asupra noastră şi asupra copiilor noştri!" – *Matei* 27, 23 şi 25) Îl întâmpină acum cu ramuri de finic şi cu osanale (de unde proverbul: "Cine-ţi strigă azi *Osana* mâine te va răstigni"). Prima denie pascală se ţine chiar în seara zilei de Florii. Prin post, reculegere şi rugăciune, credincioşii Îl însoţesc pe Iisus ca şi când ar fi ei înşişi martori direcţi la ultimele zile ale vieţii Lui pământeşti, pătimind cu El în duh şi murind simbolic păcatului, ca să fie cu adevărat vrednici de bucuria Învierii.

În **Sfânta şi Marea Luni** este pomenit la denie *Iosif cel preafrumos*, patriarhul din Vechiul Testament, în care Biserica vede *o preînchipuire a lui Hristos*, căci şi acela fusese vândut de fraţii săi pe 30 de arginţi, ieşise viu din groapa unde-l azvârliseră, ajunsese mare stăpân peste Egipt şi salvase poporul de la foamete, sfârşind prin a-i ierta pe toţi câţi îi greşiseră. Tot acum se face pomenire despre *smochinul neroditor*, care s-a uscat la blestemul Domnului: acesta închipuie pomul păcatului şi *secătuirea Legii celei vechi*. Dumnezeu cere de aici înainte *roada Legii celei noi*, a harului şi adevărului venit prin Iisus Hristos (cf. *Ioan* 1, 17). Căruia însă chiar în această zi mai marii sinagogii Îi hotărăsc în taină pieirea.

În **Sfânta şi Marea Marţi** ne reamintim la denie de şirul predicilor în care Hristos a prevestit distrugerea templului din Ierusalim, moartea şi învierea Sa, dar şi semnele vremurilor de pe urmă. Se pune un accent aparte pe *parabola celor 10 fecioare* care zăbovesc la uşa cămării Mirelui (imagine a lui Hristos): 5 înţelepte (aşteptând cu candelele pline) şi 5 neînţelepte (rămase fără ulei în candelele lor). Refrenul acestor zile este *Îndemnul la priveghere*; de aceea răsună acum mai puternic decât oricând rugăciunea: "Iată, Mirele vine la miezul nopţii şi fericită e sluga pe care o va afla priveghind, iar nevrednic este acela pe care-l va afla lenevindu-se "

În **Sfânta şi Marea Miercuri** denia aduce în prim-plan două personaje antitetice: *Iuda*, apostolul devenit vânzător, în care se coace deja gândul trădării, spre veşnica lui osândă, şi *femeia desfrânată* devenită mărturisitoare, ce spală picioarele lui Iisus cu lacrimile ei pline de căinţă şi Îl unge cu mir de mare preţ, spre veşnica ei mântuire. După evanghelistul Ioan, ar fi fost vorba nu de o desfrânată, ci de Maria, sora Martei şi a lui Lazăr, pe care Iuda o acuză de risipă ("Dar el a zis aceasta nu pentru că îi era grijă de săraci, ci pentru că era fur şi, având punga, lua din ce se punea în ea" – *Ioan* 12, 6)). E mai probabil, zice Sf. Ioan Gură de Aur, că au fost *două femei* care au făcut acelaşi gest, celebrat de Biserică drept "ungerea din Betania": Maria şi femeia păcătoasă (identificată de unii cu Maria Magdalena, cea din care Iisus scosese 7 demoni). În această zi, ca şi în Vinerea Mare, credincioşii obişnuiesc să ţină "post negru" (adică să nu pună nimic în gură până seara).

În **Sfânta şi Marea Joi** este rânduită *denia celor 12 Evanghelii*. Evenimentele se precipită: Iisus spală, ca pildă de smerenie slujitoare, picioarele ucenicilor Săi, iar la *Cina cea de Taină*, la care-i adună în seara acestei zile, spre a sărbători Paştele evreiesc (care semnifică ieşirea evreilor din robia egipteană, sub Moise, prin trecerea minunată a Mării Roşii), El instituie *Sfânta Taină a Euharistiei (Împărtăşaniei/Cuminecării)*: "Luaţi, mâncaţi, acesta este trupul Meu, care se frânge pentru voi. Beţi dintru aceasta toţi, că acesta este sângele Meu, al Legii celei noi, care pentru mulţi se varsă, spre iertarea păcatelor!" (*Matei* 26, 26-28), apoi se roagă Tatălui, cu sudori de sânge, în grădina Ghetsemani şi primeşte, în toiul nopţii, sărutul lui Iuda vânzătorul. Cei ce au postit, se pot spovedi şi împărtăşi şi în zilele anterioare, dar Joia Mare e ziua predilectă pentru aceasta, fiind chiar ziua Cinei celei de Taină. Începând de acum şi până la Înviere, în biserici nu se mai trag clopotele, ci se bate numai toaca.

În **Sfânta şi Marea Vineri**, numită şi *Vinerea Neagră*, rememorăm ziua aducerii la judecată, batjocoririi, schingiuirii, răstignirii, morţii şi îngropării lui Iisus. Guvernatorul roman Ponţiu Pilat, din pricina faptului că nu-i prea suferea cu evrei, dar şi din pricina unui vis al soţiei sale Claudia Procula, încearcă să-L scape de la moarte, după obiceiul ca de Paşte să fie eliberat un întemniţat. Pusă să aleagă între Hristos şi Baraba, mulţimea, ataţată de preoţi, cere însă eliberarea tâlharului şi răstignirea lui Iisus. Domnul Îşi poartă crucea spre Golgota (dealul "Căpăţânii"), unde este răstignit între doi tâlhari (dintre care unul, recunoscându-l nevinovăţia şi dumnezeirea, se învredniceşte de mântuire). Dându-şi El duhul pe cruce, spre seară îi se îngăduie dreptilor Iosif şi Nicodim să-l îngroape trupul după rânduială, iar mormântul este pecetluit şi pus sub pază, "ca nu cumva ucenicii Lui să vină şi să-L fure, spunând poporului că S-a sculat din morţi" (*Matei* 27, 64). Seara se cântă în biserici *denia Prohodului*, adică slujba înmormântării Domnului. Alaiul îndurerat al credincioşilor trece pe sub Sf. Masă, ca şi când ar trece prin mormântul lui Iisus, după care, în frunte cu preoţii, dă ocol bisericii de 3 ori (câte o dată pentru fiecare zi a şederii Domnului în mormânt).

În **Sfânta şi Marea Sâmbătă** este zi de *reculegere*, închipuind "odihna" în mormânt a trupului lui Hristos. Credincioşii se pregătesc pentru marea veghe de peste noapte, când în toate bisericile, la miezul nopţii, preotul va vesti Învierea, va împărţi lumina şi va ţine slujba Sfintelor Paşti, sfinţind pasca, ouăle roşii şi celelalte bucate, pentru că postul de aproape 7 săptămâni s-a încheiat, iar întristarea s-a preschimbat în bucurie: "Luminează-te, luminează-te, Noule Ierusalime, că slava Domnului peste tine-a răsărit! Saltă, saltă de-acum şi te bucură, Sioane, iar tu, curată Născătoare de Dumnezeu, veseleşte-te întru învierea Celui născut al tău!". Pâinea stropită cu vin, numită "Sfinte Paşti" şi împărţită acum credincioşilor, se va mânca dimineaţa, "pe inima goală", când aceştia se vor întoarce, cu lumânări aprinse, la casele lor. Evangheliştii nu, dar tradiţia spune că Iisus, în răstimpul şederii cu trupul în mormânt, S-a pogorât la iad, ale cărui porţi le-a sfărâmat, scoţându-i de acolo pe Adam şi pe Eva, precum şi pe dreptii Vechiului Testament, ca arvună a învierii şi a mântuirii tuturor dreptilor, fapt adeseori reprezentat în icoanele închinate prăznuirii Sfintelor Paşti (tipul *Anástasis*, de străveche origine bizantină).

HRISTOS A ÎNVIAT! ADEVĂRAT A ÎNVIAT!